

Profil praktyczny

Raport zespołu oceniającego Polskiej Komisji Akredytacyjnej

Nazwa kierunku studiów: **prawo**

Nazwa i siedziba uczelni prowadzącej kierunek:

Wyższa Szkoła Umiejętności Społecznych im. prof. Michała Iwaszkiewicza

Data przeprowadzenia wizytacji: **1-2 marca 2024 r.**

Warszawa, 2024

Spis treści

1. Informacja o wizytacji i jej przebiegu	3
1.1. Skład zespołu oceniającego Polskiej Komisji Akredytacyjnej	3
1.2. Informacja o przebiegu oceny	3
2. Podstawowe informacje o ocenianym kierunku i programie studiów	5
3. Propozycja oceny stopnia spełnienia szczegółowych kryteriów oceny programowej określona przez zespół oceniający PKA	5
4. Opis spełnienia szczegółowych kryteriów oceny programowej i standardów jakości kształcenia	7
Kryterium 1. Konstrukcja programu studiów: koncepcja, cele kształcenia i efekty uczenia się	7
Kryterium 2. Realizacja programu studiów: treści programowe, harmonogram realizacji programu studiów oraz formy i organizacja zajęć, metody kształcenia, praktyki zawodowe, organizacja procesu nauczania i uczenia się	9
Kryterium 3. Przyjęcie na studia, weryfikacja osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się, zaliczanie poszczególnych semestrów i lat oraz dyplomowanie	15
Kryterium 4. Kompetencje, doświadczenie, kwalifikacje i liczebność kadry prowadzącej kształcenie oraz rozwój i doskonalenie kadry	20
Kryterium 5. Infrastruktura i zasoby edukacyjne wykorzystywane w realizacji programu studiów oraz ich doskonalenie	22
Kryterium 6. Współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym w konstruowaniu, realizacji i doskonaleniu programu studiów oraz jej wpływ na rozwój kierunku	24
Kryterium 7. Warunki i sposoby podnoszenia stopnia umiędzynarodowienia procesu kształcenia na kierunku	27
Kryterium 8. Wsparcie studentów w uczeniu się, rozwoju społecznym, naukowym lub zawodowym i wejściu na rynek pracy oraz rozwój i doskonalenie form wsparcia	28
Kryterium 9. Publiczny dostęp do informacji o programie studiów, warunkach jego realizacji i osiągniętych rezultatach	32
Kryterium 10. Polityka jakości, projektowanie, zatwierdzanie, monitorowanie, przegląd i doskonalenie programu studiów	33

1. Informacja o wizytacji i jej przebiegu

1.1. Skład zespołu oceniającego Polskiej Komisji Akredytacyjnej

Przewodniczący: dr hab. Piotr Szwedo, członek PKA

członkowie:

1. dr Wojciech Graliński, ekspert PKA
2. dr hab. Artur Olechno, ekspert PKA
3. dr Tomasz Kocoł, ekspert PKA reprezentujący pracodawców
4. Wojciech Jarosz, ekspert PKA reprezentujący studentów
5. mgr Beata Sejdak, sekretarz zespołu oceniającego

1.2. Informacja o przebiegu oceny

Kierunek prawo prowadzony przez Wyższą Szkołę Umiejętności Społecznych im. prof. Michała Iwaszkiewicza został wyznaczony do oceny programowej zgodnie z harmonogramem prac przyjętym przez Polską Komisję Akredytacyjną na rok akademicki 2023/2024. Kierunek prawo nie był dotychczas oceniany przez Polską Komisję Akredytacyjną, a zatem bieżąca ocena programowa jest przeprowadzania po raz pierwszy.

Aktualne postępowanie oceniające zostało przeprowadzone zgodnie z obowiązującą procedurą oceny programowej prowadzonej przez Polską Komisję Akredytacyjną stacjonarnie z wykorzystaniem narzędzi komunikowania się na odległość.

Przed rozpoczęciem wizytacji dokonano podziału obowiązków pomiędzy ekspertami biorącymi udział w pracach zespołu oceniającego. Zespół wytypował do oceny prace dyplomowe i prace etapowe oraz wybrał zajęcia do hospitacji. Ponadto w porozumieniu z koordynatorem wizytacji wyznaczonym z ramienia Uczelni ustalono szczegółowy harmonogram przebiegu wizytacji wraz z uwzględnieniem spotkań z interesariuszami wewnętrznymi i zewnętrznymi.

Zgodnie z procedurą postępowania oceniającego przed wizytacją zespół oceniający dokonał analizy danych i informacji zawartych w raporcie samooceny i załącznikach do raportu przedłożonych przez władze Uczelni oraz opracował raport wstępny. W zakresie wyznaczonej odpowiedzialności za przydzielone kryteria członkowie zespołu oceniającego wypełnili karty spełnienia standardów jakości kształcenia, które stanowiły podstawę do przygotowania wykazu pytań i wątpliwości wymagających dodatkowego wyjaśnienia jeszcze przed wizytacją.

Wizytację poprzedzono wewnętrznym spotkaniem zespołu oceniającego, które posłużyło wymianie wstępnych refleksji na temat ocenianego kierunku studiów. Podczas spotkania omówiono kryteria oceny, dokonano ostatecznego potwierdzenia szczegółowego harmonogramu przebiegu wizytacji, w tym spotkań oraz podziału odpowiedzialności pomiędzy członkami zespołu oceniającego w trakcie wizytacji.

W trakcie wizytacji odbyły się spotkania z Władzami Uczelni, osobami odpowiedzialnymi za realizację procesu kształcenia na wizytowanym kierunku, w tym z autorami raportu samooceny, Samorządem Studenckim, z reprezentacją studentów oraz nauczycieli akademickich prowadzących zajęcia na

kierunku prawo, przedstawicielami otoczenia społeczno- gospodarczego, z osobami odpowiedzialnymi za umiędzynarodowienie procesu kształcenia, wsparcie osób z niepełnosprawnościami oraz politykę jakości kształcenia.

W toku wizytacji przeprowadzono hospitacje zajęć prowadzonych na ocenianym kierunku oraz dokonano przeglądu udostępnionej przez Uczelnię dokumentacji dotyczącej m.in. realizacji procesu kształcenia, w tym prac dyplomowych i etapowych, umiędzynarodowienia, funkcjonowania wewnętrznego systemu zapewnienia jakości kształcenia oraz wsparcia studentów w procesie kształcenia i osiągania efektów uczenia się. Ponadto dokonano oglądu infrastruktury wykorzystywanej w procesie kształcenia, w tym obiektów bazy dydaktycznej Uczelni i biblioteki.

Wymiana informacji pomiędzy członkami zespołu oceniającego odbywała się na bieżąco podczas spotkań zaplanowanych zgodnie z harmonogram wizytacji. Przed zakończeniem wizytacji odbyło się spotkanie podsumowujące zespołu oceniającego, podczas którego omówiono pierwsze spostrzeżenia, o których poinformowano władze Uczelni na spotkaniu podsumowującym.

W wyniku ścisłej współpracy członków zespołu oceniającego, a w szczególności sekretarza zespołu z koordynatorem wizytacji wyznaczonym z ramienia Uczelni na bieżąco prowadzono koordynację działań wspierających sprawny i zgodny z harmonogramem przebieg wizytacji.

Podstawa prawna oceny została określona w załączniku nr 1, a szczegółowy harmonogram wizytacji, uwzględniający podział zadań pomiędzy członków zespołu oceniającego, w załączniku nr 2.

2. Podstawowe informacje o ocenianym kierunku i programie studiów

Nazwa kierunku studiów	prawo	
Poziom studiów (studia pierwszego stopnia/studia drugiego stopnia/jednolite studia magisterskie)	jednolite studia magisterskie	
Profil studiów	praktyczny	
Forma studiów (stacjonarne/niestacjonarne)	stacjonarne/niestacjonarne	
Nazwa dyscypliny, do której został przyporządkowany kierunek ^{1,2}	nauki prawne	
Liczba semestrów i liczba punktów ECTS konieczna do ukończenia studiów na danym poziomie określona w programie studiów	10 sem./ 300 ECTS	
Wymiar praktyk zawodowych ³ /liczba punktów ECTS przyporządkowanych praktykom zawodowym	720 godzin/ 24 ECTS	
Specjalności / specjalizacje realizowane w ramach kierunku studiów	-	
Tytuł zawodowy nadawany absolwentom	magister	
	Studia stacjonarne	Studia niestacjonarne
Liczba studentów kierunku	26	65
Liczba godzin zajęć z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i studentów ⁴	2969	1770
Liczba punktów ECTS objętych programem studiów uzyskiwana w ramach zajęć z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i studentów	300	300
Łączna liczba punktów ECTS przyporządkowana zajęciom kształtującym umiejętności praktyczne	160	160
Liczba punktów ECTS objętych programem studiów uzyskiwana w ramach zajęć do wyboru	90	90

3. Propozycja oceny stopnia spełnienia szczegółowych kryteriów oceny programowej określona przez zespół oceniający PKA

Szczegółowe kryterium oceny programowej	Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium określona
---	---

¹W przypadku przyporządkowania kierunku studiów do więcej niż 1 dyscypliny - nazwa dyscypliny wiodącej, w ramach której uzyskiwana jest ponad połowa efektów uczenia się oraz nazwy pozostałych dyscyplin wraz z określeniem procentowego udziału liczby punktów ECTS dla dyscypliny wiodącej oraz pozostałych dyscyplin w ogólnej liczbie punktów ECTS wymaganej do ukończenia studiów na kierunku

² Nazwy dyscyplin należy podać zgodnie z rozporządzeniem MEiN z dnia 11 października 2022 r. w sprawie dziedzin nauki i dyscyplin naukowych oraz dyscyplin artystycznych (Dz.U. 2022 poz. 2202).

³ Proszę podać wymiar praktyk w miesiącach oraz w godzinach dydaktycznych.

⁴ Liczbę godzin zajęć z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i studentów należy podać bez uwzględnienia liczby godzin praktyk zawodowych.

	przez zespół oceniający PKA ⁵ kryterium spełnione/ kryterium spełnione częściowo/ kryterium niespełnione
Kryterium 1. konstrukcja programu studiów: koncepcja, cele kształcenia i efekty uczenia się	kryterium spełnione
Kryterium 2. realizacja programu studiów: treści programowe, harmonogram realizacji programu studiów oraz formy i organizacja zajęć, metody kształcenia, praktyki zawodowe, organizacja procesu nauczania i uczenia się	kryterium spełnione
Kryterium 3. przyjęcie na studia, weryfikacja osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się, zaliczanie poszczególnych semestrów i lat oraz dyplomowanie	kryterium spełnione
Kryterium 4. kompetencje, doświadczenie, kwalifikacje i liczebność kadry prowadzącej kształcenie oraz rozwój i doskonalenie kadry	kryterium spełnione
Kryterium 5. infrastruktura i zasoby edukacyjne wykorzystywane w realizacji programu studiów oraz ich doskonalenie	kryterium spełnione
Kryterium 6. współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym w konstruowaniu, realizacji i doskonaleniu programu studiów oraz jej wpływ na rozwój kierunku	kryterium spełnione
Kryterium 7. warunki i sposoby podnoszenia stopnia umiędzynarodowienia procesu kształcenia na kierunku	kryterium spełnione
Kryterium 8. wsparcie studentów w uczeniu się, rozwoju społecznym, naukowym lub zawodowym i wejściu na rynek pracy oraz rozwój i doskonalenie form wsparcia	kryterium spełnione
Kryterium 9. publiczny dostęp do informacji o programie studiów, warunkach jego realizacji i osiągniętych rezultatach	kryterium spełnione
Kryterium 10. polityka jakości, projektowanie, zatwierdzanie, monitorowanie, przegląd i doskonalenie programu studiów	kryterium spełnione

⁵ W przypadku gdy oceny dla poszczególnych poziomów studiów różnią się, należy wpisać ocenę dla każdego poziomu odrębnie.

4. Opis spełnienia szczegółowych kryteriów oceny programowej i standardów jakości kształcenia

Kryterium 1. Konstrukcja programu studiów: koncepcja, cele kształcenia i efekty uczenia się

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 1

W dostępnym w BIP Uczelni dokumencie zatytułowanym „Misja i strategia WSUS” podkreślono, że w 1997 roku powołano uczelnię nastawioną na kształcenie praktyczne, wyposażając studentów w zestaw narzędzi niezbędnych do swobodnego poruszania się na rynku pracy i realizowania swoich ambicji. Wyższa Szkoła Umiejętności Społecznych nosząca od 2018 roku imię jej założyciela, „powołana została z umiłowania kultury i sztuki (architektura wnętrz, wzornictwo), pragnienia sprawnego kierowania instytucjami mającymi wpływ na rzeczywistość (zarządzanie i prawo) oraz współkreowania przestrzeni medialnej (dziennikarstwo i komunikacja społeczna)”. A zatem już w misji Uczelni przewidziano prowadzenie studiów prawniczych i podkreślono praktyczny profil kształcenia. Jednym z najważniejszych zadań Uczelni jest diagnozowanie i analizowanie problemów społecznych oraz podejmowanie prób zmiany istniejącego stanu rzeczy.

Kluczowe obszary strategiczne Uczelni na lata 2020-2024 to kształcenie, organizacja, idee, nauka i ekonomia (akronim KOINE oznaczający w języku starogreckim „to, co wspólne”, gdyż „wspólnotowość jest dla (...) uczelni wartością nadrzędną, której znaczenie uwidacznia się w sposób szczególny w dobie globalnego kryzysu wywołanego pandemią koronawirusa”). W zakresie pierwszego z obszarów kluczowych, czyli kształcenia, strategicznym celem Uczelni jest to, by „kierunki studiów i specjalności odpowiadały wyzwaniom współczesności, a zarazem wraz z jej dynamiką ewoluowały nie przestając stanowić praktycznej propozycji na konkretny czas”. W ramach obszaru organizacji celem jest to, by „uczelnia stanowiła instytucję o zharmonizowanej strukturze”, W ramach trzeciego obszaru – idei – najważniejszy jest szacunek do każdego człowieka, szacunek i akceptacja dla odmienności w jej różnorodnych postaciach oraz łamanie barier „stojących na drodze młodych, zdolnych i pracowitych ludzi do poszerzania swoich horyzontów i rozwijania uzdolnień”. Ze względu na profil praktyczny prowadzonych kierunków studiów, obszar nauki „nie jest w równym stopniu rozbudowywany, jak będący w centrum (...) zainteresowania obszar kształcenia”, natomiast w obszarze ekonomii zakłada się wyposażenie „sal i pracowni w bardziej nowoczesne urządzenia”.

Poza wskazanymi wyżej pięcioma obszarami strategicznymi, Uczelnia wyróżnia także dziesięć zadań szczegółowych: 1) upowszechnianie kształcenia praktycznego w wierności idei long-life learning, 2) stałe podnoszenie jakości kształcenia (...), 3) modernizacja, rozbudowa i unowocześnianie oferty dydaktycznej uczelni stanowiącej odpowiedź na dynamikę przemian w otaczającej nas rzeczywistości, 4) upracticznienie studiów w zgodzie z globalnymi trendami oraz w odpowiedzi na ustawiczny postęp technologii, 5) wielowymiarowe doskonalenie kompetencji kadry dydaktycznej jako czynnika wpływającego na jakość prowadzonych zajęć, 6) pogłębienie umiędzynarodowienia uczelni i społeczności akademickiej (...), 7) dalsze zacieśnianie współpracy z otoczeniem społeczno-gospodarczym oraz zwiększanie udziału specjalistów-praktyków w toku kształcenia, 8) doskonalenie warunków przyjaznych dla osób z niepełno sprawnościami, 9) propagowanie wizerunku uczelni otwartej na różnorodność, nastawionej na rozwój, akcentującej wartość nauki i doświadczenia, instytucji (...), 10) poprawa sytuacji ekonomicznej uczelni (...).

Oceniany kierunek prawo został w 100% przyporządkowany do dyscypliny naukowej nauki prawne.

Koncepcja i cele kształcenia zakładają wykształcenie prawnika, który będzie miał przed sobą różne możliwości zatrudnienia: począwszy od tradycyjnych zawodów prawniczych wymagających odbycia aplikacji oraz złożenia stosownych egzaminów – sędzia, prokurator, adwokat, radca prawny, notariusz; poprzez komorników, kuratorów, urzędników administracji publicznej, funkcjonariuszy organów kontroli legalności aż po podmioty uczestniczące w działalności gospodarczej). Koncepcja i cele kształcenia zakładają w głównej mierze (poza kilkoma przedmiotami historycznoprawnymi oraz teoretycznoprawnymi) przekazywanie wiedzy oraz kształtowanie umiejętności w zakresie aktualnego stanu prawnego, ale również wypracowanie gotowości do aktualizowania swej wiedzy poprzez umiejętność zapoznawania się i uwzględniania w swej pracy zawodowej przyszłych zmian w stanie prawnym. Koncepcja kształcenia uwzględnia wykorzystywanie narzędzi informatycznych, w tym prawniczych baz danych.

Efekty uczenia się wskazane w załączniku do uchwały Senatu Wyższej Szkoły Umiejętności Społecznych im. prof. Michała Iwaskiewicza w Poznaniu z dnia 29.06.2021 r. znajdują odniesienie do wszystkich przewidzianych Rozporządzeniem charakterystyk siódmego poziomu Polskiej Ramy Kwalifikacji (rozporządzenie Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 14 listopada 2018 r. w sprawie charakterystyk drugiego stopnia efektów uczenia się dla kwalifikacji na poziomach 6-8 Polskiej Ramy Kwalifikacji (Dz. U z 2018 r. poz. 2218).

W zakresie wiedzy 6 efektów Uczelnia odniosła się do głębi i zakresu (zgodnie z przewidzianym w Rozporządzeniu wymogiem wobec studiów o profilu praktycznym znalazły się jednak wśród nich również efekty dotyczące zastosowania praktycznego wiedzy w prawniczej działalności zawodowej), a 12 do kontekstu; w zakresie umiejętności: 7 efektów Uczelnia odniosła do wykorzystania wiedzy, 3 do komunikowania się, 3 do organizacji pracy i 2 do uczenia się; natomiast w zakresie kompetencji społecznych: 4 do krytycznej oceny, 6 do odpowiedzialności i 3 do roli zawodowej. Wybrane efekty odnoszą się do wskazanych w Rozporządzeniu charakterystyk specyficznych wyłącznie dla profilu praktycznego, takich jak wspomniane wyżej praktyczne zastosowanie wiedzy w prawniczej działalności zawodowej, czy też umiejętność rozwiązywania problemów oraz wykonywania zadań typowych dla działalności zawodowej związanej z kierunkiem studiów.

Efekty uczenia się zakładają nabycie kompleksowej wiedzy prawniczej niezbędnej zarówno przy zdawaniu egzaminów wstępnych na aplikacje prawnicze, jak i w przyszłej pracy zawodowej nie tylko w tradycyjnych prawniczych zawodach, zakładają również nabycie wiedzy historycznoprawnej i teoretycznoprawnej niezbędnej do późniejszego przyswajania wiedzy dogmatycznoprawnej. Efekty uczenia się zakładają również nabycie umiejętności charakterystycznych dla pracy prawnika na wszystkich etapach stosowania prawa. Również w zakresie kompetencji społecznych Uczelnia zaadaptowała wynikające z Rozporządzenia charakterystyki drugiego stopnia do specyfiki oczekiwań społecznych wobec prawników.

Stosunkowo duża liczba efektów, a w konsekwencji stopień ich szczegółowości, sprawiają, że zakładane efekty w precyzyjny sposób opisują oczekiwania wobec studentów. Określone w programie studiów efekty uczenia się uwzględniają efekty w zakresie znajomości języka obcego na poziomie B2+.

Zalecenia dotyczące kryterium 1 wymienione w uchwale Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę (jeśli dotyczy)

- nie dotyczy

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 1

Kryterium spełnione

Uzasadnienie

Koncepcja i cele kształcenia na kierunku prawo o profilu praktycznym są zgodne z misją oraz strategią uczelni. Mieszczą się w dyscyplinie naukowej nauki prawne. Uwzględniają postęp w działalności zawodowej prawnika. Koncepcja i cele kształcenia zakładając wykształcenie prawnika, są zorientowane na potrzeby otoczenia społeczno-gospodarczego, w tym w szczególności zawodowego rynku pracy. Efekty uczenia się są zgodne z koncepcją i celami kształcenia oraz dyscypliną nauki prawne, do której kierunek prawo został przyporządkowany. Efekty uczenia się opisują, w sposób trafny, specyficzny, realistyczny i pozwalający na stworzenie systemu weryfikacji, wiedzę, umiejętności i kompetencje społeczne osiągane przez studentów kierunku prawo, a także odpowiadają właściwemu, tzn. siódmemu poziomowi Polskiej Ramy Kwalifikacji oraz praktycznemu profilowi studiów.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

-

Rekomendacje

Rekomenduje się dokonanie przeglądu katalogu efektów uczenia się pod kątem redakcyjnym, gdyż:

- w efekcie KP_W01 oprócz typowego dla zakresu wiedzy efektu “zna i rozumie charakter i funkcje nauk prawnych oraz ich relacje z innymi dziedzinami nauki i dyscyplinami naukowymi (...)” znalazło się sformułowanie charakterystyczne dla efektów z zakresu umiejętności “i potrafi stosować tę wiedzę w działalności zawodowej”;
- w efekcie KP_W15, który również powinien dotyczyć wiedzy, znalazło się sformułowanie “stosuje w praktyce”;
- w efekcie KP_W19 oprócz charakterystycznego dla wiedzy czasownika “zna” jest również zwrot “i potrafi stosować”.

Zalecenia

-

Kryterium 2. Realizacja programu studiów: treści programowe, harmonogram realizacji programu studiów oraz formy i organizacja zajęć, metody kształcenia, praktyki zawodowe, organizacja procesu nauczania i uczenia się

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 2

Program studiów (wraz z sylabusami, w których dokonano przypisania poszczególnych zajęć do konkretnych kierunkowych efektów uczenia się i wskazano szczegółowe treści programowe zapewniające uzyskanie tych efektów) zawiera wszystkie elementy wymagane przepisami prawa. Treści programowe obejmują kompleksowo aktualny dorobek nauk prawnych. W zakresie niezbędnym dla późniejszego studiowania poszczególnych dogmatyk prawnych obejmują zagadnienia historycznoprawne i teoretycznoprawne oraz podstawy pokrewnych dyscyplin naukowych (socjologia,

politologia, ekonomia), natomiast w zdecydowanej większości obejmują wiedzę i jej praktyczne zastosowania z poszczególnych gałęzi prawa. Objęcie programem studiów całości zagadnień składających się na dyscyplinę nauki prawne (*podstawy prawoznawstwa, prawo rzymskie, łacińska terminologia prawnicza, praktyczna logika prawnicza, mediacje i negocjacje, doktryny polityczne i prawne, historia prawa, prawo konstytucyjne, prawo karne, poszczególne części prawa cywilnego, ustrój administracji publicznej w Polsce, teoria i filozofia prawa, prawo administracyjne, prawo międzynarodowe publiczne, prawo pracy i ubezpieczeń społecznych, postępowanie sądowoadministracyjne, ochrona własności intelektualnej, redakcja aktów wewnętrznych, postępowanie karne, prawo UE, prawo ochrony środowiska, postępowanie cywilne, wybrane zagadnienia prawa karnego wykonawczego i polityki penitencjarnej, prawo finansowe i finanse publiczne, prawo handlowe, prawo gospodarcze publiczne, prawo międzynarodowe prywatne, książki wieczyste – zagadnienia praktyczne*), a ponadto zagadnień z zakresu ekonomii, socjologii, etyki prawniczej (umożliwiającej poznanie norm i zasad wykonywania przyszłej pracy zawodowej), *technologii informacyjnych oraz lektoratu języka angielskiego*, skutkuje możliwością osiągnięcia przez studentów wszystkich założonych dla kierunku efektów uczenia się.

Przykładowo efekt KP_W01 osiągany jest dzięki zajęciom m.in. z *podstaw prawoznawstwa, teorii i filozofii prawa*, ale również z *socjologii ogólnej, podstaw politologii, ekonomii w praktyce, czy etyki prawniczej*; efekt KP_W02 dzięki takim zajęciom, jak *socjologia ogólna, podstawy politologii*, ale również dzięki zajęciom prawnoustrojowym, czy też obejmującym zagadnienia ustrojowe: *prawo konstytucyjne, ustrój administracji publicznej w Polsce, prawo międzynarodowe publiczne, prawo UE*; efekty od KP_W09 do KP_W14 oraz znaczna część efektów z zakresu umiejętności, np. efekty od KP_U01 do KP_U04, od KP_U08 do KP_U11 - dzięki całej grupie zajęć dogmatycznoprawnych. Szereg efektów z zakresu umiejętności oraz kompetencji społecznych jest możliwy do osiągnięcia dzięki zastosowanym formom zajęć, a mianowicie ćwiczeniom. Porównując zestaw efektów uczenia się z wykazem realizowanych zajęć można też dostrzec pewne zajęcia „dedykowane” dokładnie osiągnięciu konkretnego efektu, np. osiągnięciu efektu KP_W11 służy głównie zajęcia *prawo UE*, osiągnięciu efektu KP_U07 – zajęcia *technologie informacyjne*, efektu KP_U14 – zajęcia *mediacje i negocjacje*.

Treści programowe obejmują nie tylko wiedzę z zakresu nauk prawnych, ale również w znacznej mierze nabywanie umiejętności praktycznych niezbędnych współcześnie przy wykonywaniu zawodów prawniczych, czy też w innej pracy lub działalności z wykorzystaniem wykształcenia prawniczego.

Poszczególne przedmioty przewidziane w programie studiów zostały podzielone pomiędzy dziesięć semestrów (gdyż tyle trwają studia) w sposób dosyć równomierny: pomijając przyporządkowane również do poszczególnych semestrów (począwszy od piątego do dziewiątego włącznie) praktyki, każdy z semestrów na studiach stacjonarnych obejmuje około 300 godzin „kontaktowych” z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich (łącznie liczba takich godzin „kontaktowych” na studiach stacjonarnych bez praktyk wynosi 2969, natomiast łącznie z praktykami 3689; na studiach niestacjonarnych odpowiednio: 1770 i 2490). W sposób typowy dla studiów prawniczych na wielu uczelniach dokonano oszacowania czasu pracy studenta poświęcanego osiągnięciu efektów uczenia się przyporządkowanych do poszczególnych przedmiotów.

Również typowe i merytorycznie uzasadnione są sekwencje pewnych przedmiotów, np.:

- wszystkie przedmioty dogmatycznoprawne po *podstawach prawoznawstwa, prawie rzymskim, łacińskiej terminologii prawniczej, praktycznej logice prawniczej, doktrynach politycznych i prawnych oraz historii prawa*;

- *zobowiązania, prawo rzeczowe, prawo spadkowe i rodzinne, prawo pracy i ubezpieczeń społecznych* po zajęciach z części ogólnej prawa cywilnego;
- *prawo handlowe i prawo międzynarodowe prywatne* po wszystkich częściach prawa cywilnego;
- wszelkie procedury po zajęciach z danego prawa materialnego;
- wybrane zagadnienia prawa karnego wykonawczego i polityki penitencjarnej – zarówno po *prawie karnym materialnym*, jak i po *postępowaniu karnym*;
- *prawo ochrony środowiska, prawo gospodarcze publiczne* – po zajęciach z *ustroju administracji publicznej w Polsce, prawie administracyjnym i postępowaniu administracyjnym*.

Formy zajęć z poszczególnych przedmiotów (wykłady, ćwiczenia, konwersatoria) są typowymi formami stosowanymi na studiach prawniczych. W ocenianym programie studiów w przemyślny sposób dokonano podziału godzin kontaktowych pomiędzy poszczególne formy zajęć, przy czym – z uwagi na profil praktyczny – nie ma w ogóle (poza zajęciami z BHP) zajęć prowadzonych wyłącznie w formie wykładów. W takich zajęciach, jak *prawo rzymskie, doktryny polityczne i prawne oraz historia prawa* widać wyraźną przewagę godzin wykładowych nad ćwiczeniowymi (50 do 10 na studiach stacjonarnych, na niestacjonarnych 26 do 10), ale już w przypadku zajęć dogmatycznoprawnych zazwyczaj widać w tym podziale równowagę, niekiedy nawet przewagę ćwiczeń (np. 15 do 5 w przypadku *redakcji aktów wewnętrznych*), a jeśli przewagę wykładów, to nie tak wyraźną, jak w przypadku zajęć *historycznoprawnych* (np. 30 do 15, 20 do 15, czy 20 do 10).

Program studiów przewiduje stosowanie różnych form prowadzenia zajęć i w ich ramach różnych metod kształcenia: wykłady (podawcze, konwersatoryjne, problemowe, monograficzne, połączone z prezentacjami multimedialnymi), ćwiczenia (dyskusje, praca z tekstami prawnymi - ich analiza, interpretacja, samodzielne rozwiązywanie przez studentów zagadnień problemowych pod kierunkiem prowadzącego, prezentacje własne studentów, praca w grupach i rozwiązywanie problemów prawnych w postaci kazuś, udział studentów w webinarach organizowanych przez Wolters Kluwer, udział w debacie oksfordzkiej, wyjścia studentów do laboratorium kryminalistyki Komendy Wojewódzkiej Policji w Poznaniu, udział w rozprawach sądowych) i seminaria dyplomowe. Metody są opisane w sylabusach poszczególnych przedmiotów, a ich zróżnicowanie zależne jest (poza ww. formami zajęć) od treści merytorycznych. Motywowaniu studentów do aktywnego udziału w procesie nauczania i uczenia się oraz osiąganiu efektów uczenia się charakterystycznych dla przyszłej pracy zawodowej prawnika służą w szczególności prezentacja tekstów, przykładów lub innych materiałów źródłowych – omawiana i analizowana przez prowadzącego wykłady w sposób zachęcający studentów do dyskusji (stwierdzono to podczas hospitacji jednego z wykładów), a także metody stosowane na zajęciach ćwiczeniowych: metoda problemowa, heureka, analiza tekstów, referat, dyskusja, studium przypadku, metoda zajęć praktycznych, metoda projektów, prezentacja, z uwzględnieniem pracy w grupach, indywidualnej, zbiorowej oraz aktywizujących technik. Wykorzystywane przez prowadzących techniki informacyjno-komunikacyjne również służą osiąganiu efektów uczenia, a zwłaszcza umiejętności praktycznych.

Zarządzenie Dziekana z dnia 14 września 2023 r. w sprawie określenia platformy edukacyjnej oraz liczby godzin zajęć prowadzonych on-line na Wydziale Prawa i Komunikacji Społecznej w roku akademickim 2023/2024 przewiduje prowadzenie zajęć z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość w wymiarze co najmniej 1 godziny dydaktycznej z przedmiotu w semestrze. Na studiach niestacjonarnych wymóg ten zostanie zrealizowany dzięki odbyciu „zdalnego zjazdu” w dniu 18 maja

2024 r. (sobota poprzedzająca tzw. Zielone Świątki, co oznacza, że zjazd będzie tylko jednodniowy, więc wychodząc naprzeciw oczekiwaniom studentów Uczelnia organizuje go on-line). Zostały przeprowadzone szkolenia dla kadry dydaktycznej w zakresie kształcenia na odległość obejmujące zagadnienia z zakresu tworzenia materiałów e-learningowych oraz prowadzenia zajęć z wykorzystaniem takich narzędzi. W warunkach pandemii, kształcenie studentów odbywało się w formie zdalnej z wykorzystaniem platformy ZOOM, MS Teams i narzędzi Microsoft 365. Szczegółowe zasady dotyczące organizacji zajęć dydaktycznych regulują Zarządzenia Rektora WSUS (ostatnie z dnia 20 października 2021 roku w związku z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19). W procesie rekrutacji kandydaci składają ankietę osobową, w której informują m.in. o posiadanych kompetencjach związanych z uczeniem się na odległość oraz o posiadanym sprzęcie umożliwiającym uczenie się na odległość z wykorzystaniem platform edukacyjnych. W przypadku zgłaszania przez studenta braku dostępu do takiego sprzętu, Uczelnia udziela wsparcia w postaci użyczenia komputera.

Integralną częścią procesu kształcenia na kierunku prawo są studenckie praktyki zawodowe, których organizację określa regulamin praktyk oraz sylabus. Student jednolitych studiów magisterskich na kierunku Prawo ma obowiązek odbycia praktyki w wymiarze 720 godzin zegarowych. Praktyki realizowane są od III do V roku studiów. Założono więc etapowość realizacji praktyk, jednak nie wyartykułowano wprost tego założenia w sylabusie praktyk. Nie przygotowano też odrębnych sylabusów dla poszczególnych etapów. Powyższe powoduje, że student trzykrotnie uzyskuje zaliczenie praktyk stanowiące potwierdzenia uzyskania tych samych efektów uczenia się. Uczelnia prawidłowo odniosła efekty uczenia się przypisane do praktyk do kierunkowych efektów uczenia się, jak również do charakterystyk Polskiej Ramy Kwalifikacji. Efekty te są możliwe do uzyskania w okresie czasu przewidzianym na realizację praktyki.

Nadzór nad organizacją praktyk sprawuje ekspert kierunkowy ds. praktyk, który dokonuje również weryfikacji osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się. Ekspertem jest nauczyciel akademicki prowadzący zajęcia na ocenianym kierunku studiów. Posiada on kompetencje i doświadczenie, które pozwalają na prawidłową organizację praktyk oraz weryfikację stopnia uzyskania przez studentów efektów uczenia się.

Studenci realizują praktykę w miejscach przez siebie wybranych. Uczelnia posiada kilka umów dotyczących stałej współpracy w zakresie praktyk. W przypadku gdy student nie ma możliwości zależenia miejsca odbywania praktyk jest on kierowany do któregoś z partnerów. Na liście podmiotów stale współpracujących w zakresie praktyk nie ma podmiotów charakterystycznych dla kierunku prawo takich jak sądy, prokuratury, kancelarie prawne, komornicze i notarialne. Lista ta zawiera podmioty takie jak Miejskie Przedsiębiorstwo Gospodarki Mieszkaniowej S.A., Instytut Włókien Naturalnych i Roślin Zielarskich – Państwowy Instytut Badawczy, Stowarzyszenie autorów ZAIKS, Związek Międzygminny „Gospodarka Odpadami Aglomeracji Poznańskiej” i Komenda Wojewódzka Policji w Poznaniu.

Uczelnia zapewnia studentom wystarczającą liczbę miejsc odbywania praktyki, przy uwzględnieniu preferencji studentów, zgodnie z którymi wolą oni realizować praktykę w miejscu swojego zamieszkania. Student zgłasza ekspertowi wydziałowemu ds. praktyk chęć realizacji praktyki w danym podmiocie. Następnie Uczelnia podpisuje porozumienie dotyczące organizacji i prowadzenia praktyk studenckich, pod warunkiem stwierdzenia przez eksperta zgodności zakresu przewidzianych obowiązków z kierunkiem studiów oraz zakładanymi efektami uczenia się. Porozumienie to nie odnosi się jednak wprost do efektów uczenia się zakładanych dla praktyk. Praktykodawca nie ma więc

możliwości zapoznania się z efektami uczenia się, a składając podpis na porozumieniu nie potwierdza, że student będzie mógł uzyskać te efekty.

Uczelnia stosuje ustandaryzowane wzory dokumentów dotyczących realizacji praktyk w postaci: karty praktyk studenta i harmonogramu realizacji praktyk. Karta zawiera opisową ocenę pracy studenta oraz miejsce na ocenę nabytych wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych. Nie zawiera ona jednak wprost przytoczonych efektów uczenia się, które określa sylabus. Zakładowy opiekun praktyk nie potwierdza więc wprost uzyskania przez studenta zakładanych efektów uczenia się. W harmonogramie realizacji praktyk student szczegółowo opisuje czynności wykonane w danym dniu odbywania praktyk. Zaliczenia praktyki dokonuje dziekan, na podstawie opinii kierunkowego eksperta ds. praktyk. Zaliczenia następuje na ocenę. Sylabus praktyki określa kryteria przyznawania ocen. Po zakończonej praktyce student ma możliwość wypełnienia ankiety. Ankieta nie jest jednak integralnym elementem dokumentacji dotyczącej zaliczenia praktyk. Powoduje to, że studenci niechętnie udzielają odpowiedzi. Wskazane podejście, nie pozwala w pełni na bieżącą analizę i wyeliminowanie z oferty praktyk podmiotów, które w nienależyty sposób realizują obowiązki związane z zawartym porozumieniem w sprawie odbywania praktyk.

Uczelnia nie przewidziała w regulaminie studiów (data przyjęcia 1.10.2021 r.) możliwości zaliczenia na poczet praktyki zawodowej czynności wykonywanych przez studenta w szczególności w ramach zatrudnienia, stażu lub wolontariatu, jeżeli umożliwiły one uzyskanie efektów uczenia się określonych w programie studiów dla praktyk zawodowych. Regulacja taka została wprowadzona poprzez odrębną uchwałę Senatu (z dnia 31 stycznia 2023 roku w sprawie zaliczania praktyk), co jest działaniem sprzecznym z art. 67 ust. 7 ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym, który wprost wymaga, aby tego rodzaju regulacja była elementem regulaminu studiów.

Uczelnia nie prowadzi hospitacji praktyk i nie dokonuje wrywkowej kontroli realizowania praktyk przez studentów, co może negatywnie wpływać na motywowanie studentów do rzeczywistego wywiązywania się z obowiązków związanych z praktykami.

Uczelnia wykazała, że sylabus praktyki został ustalony przy współpracy z przedstawicielami otoczenia społeczno-gospodarczego. Sylabus praktyki, osoby sprawujące nadzór nad praktykami z ramienia Uczelni, realizacja praktyk, efekty uczenia się osiągane na praktykach podlegają systematycznej ocenie w ramach procesu doskonalenia programu studiów z udziałem przedstawicieli otoczenia społeczno-gospodarczego oraz studentów. Działania te nie okazały się jednak wystarczające z uwagi na brak wykrycia i usunięcia nieprawidłowości dotyczących organizacji praktyk studenckich.

Organizacja procesu nauczania zapewnia efektywne wykorzystanie czasu przeznaczonego na nauczanie i uczenie się oraz weryfikację i ocenę efektów uczenia się. Powyższe potwierdzają informacje uzyskane od pracowników Uczelni, ale również od samych studentów, choć zwrócenia uwagi wymaga fakt, iż możliwość wyboru zajęć przez studentów jest ograniczona do wyboru modułów składających się z wielu przedmiotów, a nie wyboru każdorazowo między pojedynczymi przedmiotami. Organizacja procesu nauczania nie budzi zastrzeżeń; jest stale doskonalona, np. pod wpływem postulatów ze strony studentów wyeliminowano z harmonogramów zajęć tzw. okienka.

Zalecenia dotyczące kryterium 2 wymienione w uchwale Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę (jeśli dotyczy)

- nie dotyczy

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 2

Kryterium spełnione

Uzasadnienie

Treści programowe są zgodne z przyjętymi przez Uczelnię efektami uczenia się oraz uwzględniają aktualną wiedzę i jej zastosowania z zakresu dyscypliny nauki prawne, do której kierunek prawo jest przyporządkowany. Treści programowe obejmują zagadnienia, których znajomość jest niezbędna absolwentowi studiów prawniczych zarówno przystępującemu do egzaminów wstępnych na aplikacje typowo prawniczych zawodów, jak i prawnikowi podejmującemu zatrudnienie w administracji lub biznesie. Harmonogram realizacji programu studiów oraz formy i organizacja zajęć, a także liczba semestrów, liczba godzin zajęć prowadzonych z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia (na studiach stacjonarnych bez praktyk - 2969, natomiast łącznie z praktykami 3689; na studiach niestacjonarnych odpowiednio: 1770 i 2490) i szacowany nakład pracy studentów mierzony liczbą punktów ECTS, umożliwiają studentom osiągnięcie wszystkich efektów uczenia się. Metody kształcenia stosowane zarówno podczas wykładów, jak i ćwiczeń, są zorientowane na studentów, motywują ich do aktywnego udziału w procesie nauczania (nawet do aktywnego udziału w wykładach) i uczenia się oraz umożliwiają studentom osiągnięcie efektów uczenia się, w tym w szczególności umożliwiają przygotowanie do działalności zawodowej prawnika. Przedmiotowe efekty uczenia się zakładane dla praktyki zawodowej mają charakter specyficzny, są dostosowane do celów kształcenia, a ich weryfikacja jest możliwa. Uzyskanie wskazanych efektów jest możliwe w okresie przewidzianym na realizację praktyk. Treści programowe określone dla praktyki, ich wymiar, a także umiejscowienie praktyk w planie studiów, jak również dobór miejsc odbywania praktyk, zapewniają możliwość osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się. Zwrócenia uwagi wymaga sposób dokumentowania przebiegu praktyk, ponieważ wzory dokumentów nie zawierają odniesienia do tych efektów. Powoduje to, że ocena osiągnięcia efektów uczenia się dokonywana przez wydziałowego eksperta ds. praktyk nie ma charakteru kompleksowego i nie odnosi się do każdego z zakładanych efektów uczenia się. Kompetencje i doświadczenie oraz kwalifikacje wydziałowego eksperta ds. praktyk umożliwiają prawidłową realizację praktyk. Specyfika miejsc odbywania praktyk jest zgodna z potrzebami procesu nauczania i uczenia się i umożliwia osiągnięcie przez studentów efektów uczenia się oraz prawidłową realizację praktyk. Organizacja praktyk i nadzór nad ich realizacją odbywa się w oparciu o formalnie przyjęte i opublikowane zasady. Uczelnia nie podejmuje wystarczających działań mających na celu weryfikację czy studenci realizują praktykę w rzeczywistości. Sylabus praktyk, osoby sprawujące nadzór nad praktykami z ramienia Uczelni, realizacja praktyk, efekty uczenia się osiągane na praktykach podlegają systematycznej ocenie w ramach procesu doskonalenia programu studiów z udziałem przedstawicieli otoczenia społeczno-gospodarczego oraz studentów. Ocena prowadzona jest niekompleksowo. Organizacja procesu nauczania zapewnia efektywne wykorzystanie czasu przeznaczonego na nauczanie i uczenie się oraz weryfikację i ocenę efektów uczenia się.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

-

Rekomendacje

1. Rekomenduje się opracowanie trzech odrębnych sylabusów dla poszczególnych etapów praktyk, zawierających różne efekty uczenia się albo wprowadzenie zaliczenia praktyk dopiero po zakończeniu wszystkich etapów.
2. Rekomenduje się rozszerzenie listy podmiotów stale współpracujących w ramach praktyk o podmioty charakterystyczne dla kierunku prawo tj. sądy, prokuratury, kancelarie.
3. Rekomenduje się zmianę dokumentacji dotyczącej organizacji procesu praktyk w taki sposób, aby odnosiła się do treści programowych i efektów uczenia się przedstawionych w sylabusie, ze szczególnym uwzględnieniem potrzeby potwierdzenia przez zakładowego opiekuna praktyk stopnia uzyskania efektów uczenia się.
4. Rekomenduje się dodanie do dokumentacji dotyczącej zaliczenia praktyk możliwości wyrażenia przez studenta opinii dotyczącej realizacji praktyk w danym podmiocie, z uwzględnieniem również możliwości swobodnej wypowiedzi.
5. Rekomenduje się przeniesienie do regulaminu studiów zasad zaliczenia na poczet praktyki zawodowej czynności wykonywanych przez studenta w szczególności w ramach zatrudnienia, stażu lub wolontariatu, jeżeli umożliwiły one uzyskanie efektów uczenia się określonych w programie studiów dla praktyk zawodowych.
6. Rekomenduje się rozpoczęcie hospitacji praktyk studenckich.
7. Rekomenduje się zintensyfikowanie działań mających na celu ewaluację procesu realizacji praktyk studentów.

Zalecenia

-

Kryterium 3. Przyjęcie na studia, weryfikacja osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się, zaliczanie poszczególnych semestrów i lat oraz dyplomowanie

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 3

W Biuletynie Informacji Publicznej na stronie podmiotowej Uczelni opublikowany jest Regulamin rekrutacji na studia w Wyższej Szkole Umiejętności Społecznych im. prof. Michała Iwaszkiewicza będący załącznikiem do Uchwały Senatu WSUS z dnia 29 maja 2023 r., który reguluje m.in. warunki przyjęcia kandydatów na studia jednolite magisterskie stacjonarne i niestacjonarne na kierunek prawo. Zgodnie z tym regulaminem „wstęp na studia jest wolny, a rekrutacja prowadzona jest z poszanowaniem zasad transparentności oraz równych szans i właściwego doboru kandydatów na dany kierunek studiów”. Rejestracja odbywa się poprzez portal rekrutacyjny na stronie internetowej uczelni. Nabór prowadzony jest od połowy maja do końca września na podstawie złożonego kompletu wymaganych dokumentów. Zgłoszenia przyjmowane są do wyczerpania limitu przyjęć. Liczbę miejsc na poszczególnych kierunkach studiów na dany rok akademicki określa zarządzenie Rektora. Decyduje kolejność składania dokumentów. Wysokość bezzwrotnej, jednorazowej opłaty rekrutacyjnej (podobnie jak wysokość czesnego na poszczególne lata studiów) oraz dodatkowe warunki rekrutacji regulowane są w zarządzeniu Rektora podawanym do wiadomości przed rozpoczęciem rekrutacji.

Kandydaci, którzy chcą rozpocząć studia od wyższego semestru niż pierwszy, oprócz spełnienia warunków rekrutacji, składają stosowne podanie do Dziekana przedstawiając indeks z poprzedniej

uczelni, bądź potwierdzenie efektów uczenia. Szczegółowe zasady i tryb postępowania Dziekana reguluje załącznik do uchwały Senatu WSUS z dnia 31 stycznia 2023 r. w sprawie potwierdzania przez WSUS efektów uczenia się i zaliczania przedmiotów oraz ocen uzyskanych w innej szkole wyższej, na innym kierunku studiów lub w latach wcześniejszych. Do tzw. przeniesienia studenta z innej uczelni odnosi się również paragraf 11 Regulaminu studiów w Wyższej Szkole Umiejętności Społecznych im. prof. Michała Iwaszkiewicza, zgodnie z którym „w razie przyjęcia w poczet studentów Uczelni absolwenta lub studenta innej szkoły wyższej, innego kierunku, zmiany kierunku studiów, zmiany formy studiów lub podjęcia studiów równoległych dziekan określa warunki, termin i sposób uzupełnienia przez studenta zaległości wynikających z różnic planów studiów i programów nauczania, uwzględniając przy tym ilość punktów ECTS przypisanych do poszczególnych przedmiotów oraz uzyskane efekty uczenia się określone w sylabusie (karcie przedmiotu)”.

Warunki rekrutacji na studia zawierają także regulację dotyczącą kandydatów, którzy ukończyli naukę za granicą oraz cudzoziemców. Podlegają oni takiej samej procedurze rekrutacyjnej, jak absolwenci szkół polskich pod warunkiem nostryfikacji dyplomu albo dostarczenia zaświadczenia, że posiadany przez nich dokument (świadcstwo dojrzałości lub dyplom ukończenia studiów) jest równorzędny odpowiedniemu dokumentowi uzyskanemu w Polsce. Niedostarczenie wszystkich wymaganych dokumentów do końca okresu rekrutacji skutkuje brakiem wpisu na listę studentów, a przyjęcie na pierwszy rok studiów następuje w drodze wpisu na listę studentów.

Senat w załączniku do uchwały z dnia 31 stycznia 2023 r. określił również zasady i tryb potwierdzania efektów uczenia się uzyskanych poza systemem studiów, które dotyczy wyłącznie zaliczenia pracy zawodowej lub innej działalności na poczet studenckich praktyk zawodowych.

Zgodnie z paragrafem 31 Regulaminu studiów zaliczenie semestru powinno nastąpić najpóźniej do 14 dnia od zakończenia sesji egzaminacyjnej, jednak w przypadku egzaminów poprawkowych termin ten przedłuża się o czas sesji poprawkowej, gdyż w przypadku uzyskania na egzaminie oceny niedostatecznej studentowi przysługuje prawo do jednokrotnego składania egzaminu poprawkowego z każdego niezdanego przedmiotu (paragraf 28 Regulaminu studiów). Dziekan może w uzasadnionych przypadkach wyrazić zgodę na przedłużenie sesji egzaminacyjnej (paragraf 27 ust. 5 Regulaminu studiów). W razie niezaliczenia danych zajęć student na podstawie paragrafu 29 Regulaminu studiów może wnosić do dziekana o: 1) powtórzenie niezaliczonych przedmiotów z jednoczesnym warunkowym kontynuowaniem studiów, 2) powtórzenie lub uzupełnienie niezaliczonych przedmiotów z jednoczesnym warunkowym kontynuowaniem studiów w zakresie niektórych, uzgodnionych z dziekanem, przedmiotów, 3) powtórzenie niezaliczonych przedmiotów bez kontynuowania studiów na semestrze wyższym. Student w czasie studiów może trzykrotnie otrzymać zgodę na warunkowe kontynuowanie studiów, jednak maksymalnie dwukrotnie z tego samego przedmiotu. Również maksymalnie dwukrotnie może powtarzać niezaliczone przedmioty bez kontynuowania studiów na roku wyższym. Niewykorzystanie możliwości, jaką daje powtarzanie przedmiotu, skutkuje skreśleniem z listy studentów. Zgodnie z paragrafem 30 regulaminu studiów „ponowne przyjęcie na studia osoby, która została skreślona z listy studentów pierwszego semestru, następuje na ogólnych zasadach rekrutacji na studia wyższe”, jednak studentowi, który po zaliczeniu pierwszego semestru I roku studiów został skreślony z listy, dziekan może wyrazić zgodę na wznowienie studiów, określając warunki oraz rok studiów, na który student zostaje przyjęty.

Zaliczenie roku akademickiego powinno nastąpić najpóźniej do dnia 30 września, jednak „w szczególnie uzasadnionych przypadkach dziekan może prolongować termin zaliczenia na pisemny, uzasadniony i udokumentowany wniosek studenta” (paragraf 31 ust. 3 Regulaminu studiów).

Analiza przepisów zawartych w następujących wewnętrznych aktach normatywnych Uczelni:

- 1) Regulamin studiów w Wyższej Szkole Umiejętności Społecznych im. prof. Michała Iwaszkiewicza,
- 2) Zarządzenie Dziekana Wydziału Prawa i Komunikacji Społecznej z dnia 23 maja 2022 r. w sprawie ustalenia wymogów i zasad przygotowywania prac magisterskich i kryteriów ich oceny,
- 3) Zarządzenie Dziekana Wydziału Prawa i Komunikacji Społecznej z dnia 23 maja 2022 r. w sprawie ustanowienia zasad i trybu powoływania Komisji do przeprowadzenia egzaminów dyplomowych,
- 4) Zarządzenie Dziekana Wydziału Prawa i Komunikacji Społecznej z dnia 20 maja 2022 r. w sprawie zasad i trybu przeprowadzania egzaminów dyplomowych magisterskich,
- 5) Zarządzenie Dziekana Wydziału Prawa i Komunikacji Społecznej z dnia 23 maja 2022 r. w sprawie zatwierdzenia pytań z wiedzy ogólnej na egzamin dyplomowy magisterski dla kierunku prawo,

pozwala stwierdzić, że studentów kierunku prawo oraz pracowników Uczelni obowiązują regulacje określające wymogi merytoryczne i formalne stawiane pracom magisterskim, dotyczące przyjęcia pracy magisterskiej (łącznie z obowiązkiem przeprowadzenia kontroli antyplagiatowej pracy), kryteria oceny pracy magisterskiej, powołanie i skład komisji egzaminacyjnej, przebieg egzaminu magisterskiego i zasady jego oceniania. Warunkiem dyplomowania studenta jest osiągnięcie efektów uczenia się określonych w programie studiów dla kierunku prawo oraz uzyskanie pozytywnej oceny z pracy magisterskiej i egzaminu magisterskiego. Podczas egzaminu magisterskiego studentowi zadawane są trzy pytania: jedno z ogłaszanej na stronie internetowej Uczelni puli pytań ogólnych (głównie teoretycznoprawnych), jedno związane z tematem pracy magisterskiej i jedno z gałęzi prawa, w której temat pracy się zawiera. Ogłoszenie uzyskanych ocen oraz ostatecznego wyniku studiów następuje bezpośrednio po zakończonym egzaminie.

Na system weryfikacji efektów uczenia się na kierunku prawo w Wyższej Szkole Umiejętności Społecznych im. Prof. Michała Iwaszkiewicza składają się: egzaminy, zaliczenia (ustne, testowe, praktyczne), sprawdziany etapowe, referaty, prezentacje, projekty, a także ocenianie aktywności na zajęciach, umiejętność posługiwania się siatką pojęciową w dyskusji, wykonywanie ćwiczeń zadanych w ramach pracy własnej, stopień przyswojenie treści programowych, umiejętność pracy z tekstem prawnym oraz pracy w zespołach. Stosowane metody weryfikacji efektów uczenia się są dostosowane w szczególności do oceny stopnia nabycia prawniczych umiejętności praktycznych. Weryfikacja stopnia osiągnięcia efektów uczenia się następuje również poprzez – omówione wcześniej - praktyki studenckie i proces dyplomowania.

Ogólne zasady weryfikacji, oceniania i dokumentowania osiągnięcia przez studentów kierunku prawo zakładanych efektów uczenia się oraz postępów w procesie uczenia się określił Senat w uchwale z dnia 29 maja 2023 r., a ich konkretyzacja znajduje odzwierciedlenie w sylabusach przedmiotów.

Na początku zajęć z każdego przedmiotu studenci są informowani przez wykładowców o warunkach uzyskania pozytywnej oceny z przedmiotu (potwierdziła to hospitacja pierwszego w semestrze wykładu z jednego z przedmiotów). Egzaminy i zaliczenia mogą mieć formę ustną lub pisemną. Zgodnie z par. 22 ust. 2 Regulaminu studiów „terminy egzaminów i kolokwii zaliczeniowych powinny być podane z dwutygodniowym wyprzedzeniem”. Oceny z egzaminu ustnego podawane są bezpośrednio po jego zakończeniu, oceny z prac pisemnych podawane są poprzez opiekunów z dziekanatu drogą

mailową na adres grupy studenckiej pod warunkiem, że studenci wyrazili pisemną zgodę na taki tryb informowania.

Efekty uczenia się osiągane przez studentów są uwidaczniane w postaci prac etapowych, zaliczeń oraz egzaminów (Uczelnia przedstawiła do wglądu wybrane prace) i dokumentowane w prowadzonych kartach okresowych osiągnięć studentów oraz w indeksach. Dokonane w nich wpisy stanowią jednocześnie dla studentów informację zwrotną o uzyskanych wynikach uczenia się. Wyniki ocen etapowych, czy egzaminów magisterskich są przekazywane studentom niezwłocznie. Student ma prawo zapoznać się z ocenioną pracą i uzyskać wyjaśnienie zasadności wystawionej oceny.

Przebieg zajęć i egzaminów w poszczególnych sesjach egzaminacyjnych oraz ich wyniki, Dziekan przedstawia kierunkowemu zespołowi ds. zapewnienia jakości kształcenia oraz Radzie Wydziału. Wnioski z przeprowadzonej analizy wpływające służą doskonaleniu procesu uczenia się bądź prowadzą do zmian w programie studiów (aktualnie pod wpływem wniosków z egzaminów ustnych rozważany jest pomysł uzupełnienia programu o zajęcia służące zwiększeniu poprawności posługiwania się przez przyszłych prawników językiem polskim).

W programie studiów są również ujęte i opisane metody weryfikacji i oceny efektów uczenia się w zakresie kształcenia językowego: wykonywanie w trakcie zajęć zadań wspierających proces kształcenia kompetencji językowych polegających na pozyskiwaniu informacji z tekstu słuchanego, pozyskiwaniu informacji z tekstu czytanego, analizie i omawianiu wybranych tekstów użytkowych, rozwiązywaniu zadań gramatycznych i leksykalnych. Weryfikacja osiągniętych przez studenta efektów uczenia się polega na bieżącej ocenie poprawności wykonywanych zadań, a w wypadku popełnionych błędów, nakierowywanie na ich samodzielne usunięcie oraz ewentualne wyjaśnianie niezrozumiałych elementów zadań. Ocena kompetencji językowych uwzględnia również poprawność samodzielnego pisanie tekstów użytkowych, przygotowania i przeprowadzenia prezentacji na zadany temat dotyczący tematyki prawniczej. Każdy semestr nauki kończy się zaliczeniem z oceną, która stanowi średnią arytmetyczną ze wszystkich ocen cząstkowych. Natomiast ostatni semestr nauki kończy się egzaminem, z którego student otrzymuje ocenę końcową.

Analiza przedstawionych przez Uczelnię prac etapowych oraz dyplomowych wykazała, że stosowane metody weryfikacji efektów uczenia się zapewniają skuteczną ocenę stopnia ich osiągnięcia. Rodzaj, forma, tematyka i metodyka prac egzaminacyjnych, etapowych oraz magisterskich są adekwatne do siódmego poziomu Polskiej Ramy Kwalifikacji, praktycznego profilu studiów oraz dyscypliny nauki prawne, do której kierunek prawo w całości został przyporządkowany. Zwrócenia uwagi wymaga fakt, iż zarówno opiekun pracy magisterskiej, jak i recenzent pracy magisterskiej nie są samodzielnymi pracownikami naukowymi, w tymże zakresie sformułowana została rekomendacja.

Studenci Wyższej Szkoły Umiejętności Społecznych im prof. Michała Iwaszkewicza, w tym studenci kierunku prawo, mają możliwość publikowania artykułów związanych z kierunkiem studiów, których są autorami lub współautorami w Zeszytach Naukowych uczelni noszących tytuł Wiedza i Umiejętności (ISSN: 1730-0541). Przykładowo w tomie 1 (36) 2022 znalazły się aż 4 artykuły o tematyce prawniczej (dotyczące pełnomocnictwa wg kpa i op, postępowania egzekucyjnego z nieruchomości w kontekście działań osłonowych w związku z COVID-em, dotyczący ochrony danych osobowych i zaufania do organów administracji publicznej w świetle nowelizacji ustawy COVID-19).

Uczelnia bada losy absolwentów poprzez badania ankietowe: bezpośrednio po ukończeniu studiów i odpowiednio po 2 i 5 latach od ukończenia studiów. Z kolei o wynikach uzyskanych przez absolwentów kierunku prawo przystępujących do egzaminów wstępnych na aplikacje zawodów prawniczych

informacje pozyskiwane są z Ministerstwa Sprawiedliwości. Jednak przyszłość zawodową z typowymi zawodami prawniczymi wymagającymi po studiach odbycia aplikacji i złożenia egzaminów zawodowych wiąże jedynie ok. 20 % absolwentów, natomiast zdecydowana większość znajduje zatrudnienie w szeroko rozumianej administracji publicznej, służbach mundurowych, czy też w prywatnym biznesie. Wpływ na tę dysproporcję ma niewątpliwie fakt, iż większość absolwentów kierunku prawo studiowała niestacjonarnie łącząc studia z pracą zawodową i mając „ustabilizowaną” sytuację rodzinną, co byłoby niemożliwe do połączenia z podjęciem dalszego kształcenia w Krajowej Szkole Sądownictwa i Prokuratury w Krakowie. Wielu absolwentom studia prawnicze w Wyższej Szkole Umiejętności Społecznych im. Prof. Michała Iwaszkiewicza były potrzebne dla podniesienia swoich kompetencji, zdobycia możliwości utrzymania dotychczasowego zajęcia zarobkowego (np. komornicy), czy awansu zawodowego w dotychczasowym miejscu pracy, ewentualnie przekwalifikowaniu się. Władze Wydziału deklarują, że obserwując karierę zawodową absolwentów w sądach, prokuraturze, służbach mundurowych, w kancelariach komorniczych, w administracji publicznej i podmiotach prywatnych oraz przeprowadzając rozmowy z nimi, uczelnia pozyskuje wiedzę i informację zwrotną o wymaganiach stawianych absolwentom przez rynek pracy, które są wykorzystywane do walidacji program studiów w sposób mający wzmocnić i dostosować kompetencje zawodowe absolwenta do wymogów stawianych przez rynek pracy i jego otoczenie. Przykładem było wprowadzenie do programu studiów przedmiotu Redakcja aktów wewnętrznych.

Zalecenia dotyczące kryterium 3 wymienione w uchwale Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę (jeśli dotyczy)

- nie dotyczy

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 3

Kryterium spełnione

Uzasadnienie

Na kierunku prawo w Wyższej Szkole Umiejętności Społecznych im. Prof. Michała Iwaszkiewicza stosowane są formalnie przyjęte i opublikowane, spójne i przejrzyste warunki rekrutacji kandydatów na studia, umożliwiające właściwy dobór kandydatów, zasady progresji studentów i zaliczania poszczególnych semestrów i lat studiów, w tym dyplomowania, uznawania efektów i okresów uczenia się oraz kwalifikacji uzyskanych w szkolnictwie wyższym, a także – wyłącznie w odniesieniu do praktyk zawodowych - potwierdzania efektów uczenia się uzyskanych poza systemem studiów (w pracy zawodowej lub innej działalności). System weryfikacji efektów uczenia się na kierunku prawo umożliwia monitorowanie postępów w uczeniu się oraz rzetelną i wiarygodną ocenę stopnia osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się, a stosowane metody weryfikacji i oceny są zorientowane na studenta, umożliwiają uzyskanie informacji zwrotnej o stopniu osiągnięcia efektów uczenia się oraz motywują studentów do aktywnego udziału w procesie nauczania i uczenia się, jak również pozwalają na sprawdzenie i ocenę wszystkich założonych dla kierunku studiów efektów uczenia się, w tym w szczególności opanowania umiejętności praktycznych i przygotowania do prowadzenia prawniczej działalności zawodowej. Prace etapowe i egzaminacyjne, dzienniki praktyk, prace dyplomowe, studenckie osiągnięcia naukowe, jak również udokumentowana pozycja absolwentów kierunku prawo na rynku pracy potwierdzają osiągnięcie efektów uczenia się. Znacząca ilość wylosowanych do oceny

prac dyplomowych wskazuje, iż zarówno opiekun pracy magisterskiej, jak i recenzent nie jest samodzielnym pracownikiem naukowym.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

-

Rekomendacje

1. Celem uniknięcia wątpliwości interpretacyjnych dotyczących zawartej w punkcie 17 Regulaminu rekrutacji na studia w Wyższej Szkole Umiejętności Społecznych im. prof. Michała Iwaszkiewicza (będącego załącznikiem do Uchwały Senatu WSUS z dnia 29 maja 2023 r.) regulacji dotyczącej „braku wpisu na listę studentów” należałoby rozważyć powtórzenie w tym Regulaminie treści normatywnej art. 72 ust. 3 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce „odmowa przyjęcia na studia następuje w drodze decyzji administracyjnej”.
2. Rekomenduje się, aby z uwagi na doskonalenie i podnoszenie jakości procesu dyplomowania opiekun pracy magisterskiej, bądź recenzent był samodzielnym pracownikiem naukowym.

Zalecenia

-

Kryterium 4. Kompetencje, doświadczenie, kwalifikacje i liczebność kadry prowadzącej kształcenie oraz rozwój i doskonalenie kadry

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 4

Na ocenianym kierunku zajęcia prowadzi 34 pracowników naukowych, w tym 1 prof. zw. dr hab., 1 dr hab., 19 doktorów (w tym 14 pracowników etatowych), 13 magistrów (w tym 6 pracowników etatowych). Większość wykładowców prowadzących zajęcia łączy pracę dydaktyczną z profesjonalną praktyką zawodową. Zajęcia prowadzi 7 radców prawnych, 2 adwokatów, 1 prokurator, 1 sędzia, 1 z-ca notariusza, 1 biegły sądowy). Wszyscy nauczyciele akademicki oraz inne osoby prowadzące zajęcia na ocenianym kierunku posiadają kwalifikacje zgodne z dyscypliną lub prowadzonymi zajęciami oraz odpowiedni, choć pod względem aktualności mocno zróżnicowany dorobek naukowy. W procesie kształcenia uczestniczą także praktycy o wieloletnim doświadczeniu zawodowym. Struktura kwalifikacji (posiadane tytuły zawodowe, stopnie i tytuły naukowe) oraz liczebność kadry w stosunku do liczby studentów umożliwiają prawidłową realizację zajęć. Nie wszyscy nauczyciele akademicki oraz inne osoby prowadzące zajęcia posiadają udokumentowane doświadczeniem kompetencje dydaktyczne, w tym także związane z prowadzeniem zajęć z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość, co regulują przepisy wewnętrzne, jednak kompetencje kadry umożliwiają prawidłową realizację zajęć. Przydział zajęć dla poszczególnych nauczycieli akademickich oraz innych osób prowadzących zajęcia nie budzi zastrzeżeń. Obciążenia godzinowe nie przekraczają wymogów ustawowych. Zajęcia prowadzone są przez pracowników naukowych posiadających tytuł naukowy lub stopień naukowy właściwy dla rodzaju prowadzonych zajęć, z uwzględnieniem zgodności dorobku naukowego, doświadczenia zawodowego i kompetencji dydaktycznych z dyscyplinami naukowymi

z którymi zajęcia są powiązane. Obsady zajęć dydaktycznych na dany rok akademicki dokonuje Rektor na wniosek Dziekana.

Podstawę polityki kadrowej na ocenianym kierunku stanowi ewaluacja, której poddaje się każdego pracownika, analizując jego dorobek naukowy, dydaktyczny i zawodowy w oparciu o Regulamin oceny nauczycieli akademickich we WSUS przyjęty Uchwałą Senatu uczelni z dnia 29 czerwca 2021 r. Okresowe oceny nauczycieli akademickich, przeprowadzane są zgodnie z obowiązującym Regulaminem oceny nauczycieli akademickich z dnia 29 czerwca 2021 r. Ocena okresowa, wymaga od każdego pracownika wypełnienia szczegółowej i podlegającej zaopiniowaniu ankiety. Za opracowanie harmonogramu oceny okresowej, dokonywanie oceny i przestrzeganie terminowości tej oceny odpowiada dziekan wydziału. Końcowa ocena okresowa nauczyciela akademickiego formułowana jest w oparciu o dokonania ocenianego w ciągu okresu objętego oceną oraz o wyniki hospitacji zajęć i opinii wynikającej z ankiet studenckich w tym okresie (Regulamin hospitacji we WSUS oraz Zasady i tryb przeprowadzania przez studentów ankietowej oceny wykładowców). Nadzór nad procesem oceniania nauczycieli akademickich sprawuje Pełnomocnik rektora ds. zapewniania jakości kształcenia oraz Wydziałowa Komisja ds. Zapewniania Jakości Kształcenia. Nauczyciele akademicy mogą być hospitowani na zajęciach stacjonarnych lub zdalnych, hospitacje nie są jednak obligatoryjne ani regularne. Realizowana polityka umożliwia kształtowanie kadry prowadzącej zajęcia, w tym zapewnia prawidłową ich realizację.

Uczelnia organizuje szkolenia z zakresu metod i technik kształcenia na odległość. Nie są to szkolenia obligatoryjne co wobec obowiązku prowadzenia części zajęć w formie zdalnej powinno być zmodyfikowane. Inne szkolenia nie są organizowane, w tym o charakterze dydaktycznym.

Uczelnia opracowała procedury antymobbingowe i antydyskryminacyjne oraz w zakresie rozwiązywania konfliktów dotyczących kadry oraz system postępowań dyscyplinarnych, uwzględniających potrzeby ewentualnych ofiar naruszeń prawa oraz obowiązujących standardów zachowań (cztery Zarządzenia Rektora uczelni z dnia 25 września 2023 r. – choć raport samooceny wskazywał uchylony akt z 27 września 2019 r.). Na uczelni został powołany Pełnomocnik Rektora ds. przeciwdziałania mobbingowi i dyskryminacji.

Zalecenia dotyczące kryterium 4 wymienione w uchwale Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę (*jeśli dotyczy*),

- nie dotyczy

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 4

Kryterium spełnione

Uzasadnienie

Kadra dydaktyczna prowadząca zajęcia na wizytowanym kierunku jest odpowiednio liczna a dorobek naukowy nauczycieli akademickich jest we właściwym stopniu związany z dyscypliną, do której kierunek został przyporządkowany. Kompetencje dydaktyczne kadry nie budzą istotnych zastrzeżeń. Przydział zajęć jest właściwy. Polityka kadrowa jest prowadzona zgodnie z obowiązującymi przepisami. Rekrutacja pracowników jest właściwie dostosowana do specyfiki i potrzeb kierunku. Nauczyciele akademicy są hospitowani w zakresie prowadzonych zajęć oraz regularnie poddawani ocenom, w które zaangażowani są także studenci poprzez funkcjonujący system ankiet. Uczelnia organizuje

szkolenia z zakresu metod i technik kształcenia na odległość. Polityka kadrowa sprzyja stabilizacji zatrudnienia, jest nieznacznie zorientowana na doskonalenie kadry i prawidłowo zorientowana na eliminację niepożądanych zachowań. Procedury rozwiązywania konfliktów również zostały prawidłowo opracowane.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

-

Rekomendacje

1. Rekomenduje się większe wsparcie rozwoju dydaktycznego pracowników poprzez systematyczne doskonalenie umiejętności prowadzenia zajęć dydaktycznych, w tym obowiązkowych szkoleń z zakresu metod i technik kształcenia na odległość.
2. Rekomenduje się, wobec obowiązku prowadzenia części zajęć w formie zdalnej, obowiązkowe hospitacje zajęć zdalnych.

Zalecenia

-

Kryterium 5. Infrastruktura i zasoby edukacyjne wykorzystywane w realizacji programu studiów oraz ich doskonalenie

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 5

Uczelnia w procesie kształcenia wykorzystuje bazę dydaktyczną zlokalizowaną w siedzibie Uczelni, w Poznaniu przy ul. Wierzbicice 1 o łącznej powierzchni 1292,45 m². Szkoła dysponuje 8 salami dydaktycznymi w tym 2 pracowniami komputerowymi. W salach wykładowych można korzystać ze sprzętu, który wspomaga prowadzenie zajęć i realizację celów dydaktycznych w postaci rzutników, laptopów czy odtwarzaczy. Powierzchnia, liczba i wyposażenie sal dydaktycznych są dostosowane do potrzeb kształcenia oraz do liczby studentów i zapewnia prowadzenie zajęć związanych z praktycznym przygotowaniem do zawodu, umożliwiając uzyskanie umiejętności zgodnych z aktualnym stanem praktyki na określonym kierunku studiów. Do dyspozycji studentów studiów stacjonarnych i niestacjonarnych dostępnych jest 6 sal dydaktycznych w których jest 205 miejsc, 2 pracownie komputerowe z 38 stanowiskami w tym jedna wyposażona jest w 28 komputerów typu PC z systemem MS Windows z oprogramowaniem typu MS Office, Libre Office, dostępem do oprogramowania Wordpress, oraz programami graficznymi typu Corel, Archicad, Photoshop i Blender, druga pracownia posiada 10 komputerów typu Macintosh, ze specjalistycznym oprogramowaniem CS3, Blender. Uczelnia posiada 1 w pełni umeblowaną salę sądową.

Studenci w pełnym czasie pracy Uczelni mają dostęp do czterech stanowisk komputerowych, usytuowanych w czytelni biblioteki. Uczelnia posiada 7 rzutników multimedialnych które są do stałej dyspozycji wykładowców. Do wykorzystania w procesie dydaktycznym pozostają także 4 laptopy, 2 kamery i 3 aparaty cyfrowe. Pełne wyposażenie w pomoce naukowe i sprzęt niezbędny do pracy dydaktycznej posiada Studium Języków Obcych. Realizując swoje zadania SJO w każdym czasie może korzystać także z ogólnie dostępnego sprzętu pozostającego do dyspozycji Uczelni. Prowadzone są

okresowe przeglądy infrastruktury i bazy dydaktycznej które są wykorzystywane do jej uzupełniania lub zmian jakościowych. Powołany do tego celu zespół pod przewodnictwem dziekana Wydziału Prawa i Komunikacji Społecznej, z udziałem wykładowców i studentów, dokonuje analizy potrzeb i zabezpieczenia Uczelni w sprzęt oraz oprogramowanie wspierające proces praktycznego kształcenia.

Uczelnia posiada ponadto na wyposażeniu 2 kamery internetowe, 1 czytnik dla osób słabo widzących, 1 drukarkę 3D, 4 laptopy. Internetowa sieć bezprzewodowa jest dostępna także poza godzinami zajęć.

Infrastruktura Uczelni jest dostosowana do potrzeb osób z niepełnosprawnościami i zapewnia swobodę przemieszczania się (klatki schodowe, windy). Zgodnie z zarządzeniami Rektora przeprowadzane są przeglądy wyposażenia technicznego pomieszczeń, które pozwalają na tworzenie i zapewnienie warunków do bezpiecznego korzystania z infrastruktury, oraz przestrzegania przepisów bhp i ppoż. W przeglądach mogą brać udział studenci oraz nauczyciele akademicy.

Studenci rozpoczynający naukę są objęci obligatoryjnym szkoleniem z zakresu bezpieczeństwa, higienicznych warunków pracy i kształcenia oraz przepisów przeciwpożarowych.

Do dyspozycji studentów na terenie Uczelni są powierzchnie z usytuowanymi miejscami do odpoczynku w przerwach od zajęć.

W ramach zajęć z *wychowania fizycznego* studenci korzystają z podnajmowanych obiektów które w pełni pozwalają na realizację zajęć programowych.

Uczelnia prowadząc kształcenie na odległość, umożliwia studentom i nauczycielom akademickim dostęp do platformy edukacyjnej zapewniającej udostępnianie materiałów edukacyjnych (tekstowych i multimedialnych) - Moodle, personalizowanie dostępu studentów do zasobów i narzędzi platformy, komunikowanie się nauczyciela ze studentami oraz pomiędzy studentami. Platforma pozwala także na tworzenie warunków i narzędzi do pracy zespołowej, monitorowanie i ocenianie pracy studentów, tworzenie arkuszy egzaminacyjnych i testów. Materiały umieszczane na platformie w formie asynchronicznej nie są weryfikowane w ramach wewnętrznego systemu zapewniania jakości kształcenia. Biblioteka Uczelni zapewnia studentom możliwość korzystania z zasobów bibliotecznych i informacyjnych. Zbiór tradycyjny zawiera ponad 6 tysięcy woluminów. Księgozbiór jest uzupełniany zgodnie z zapotrzebowaniem studentów i pracowników a także wskazywanych w sylabusach. Każdy student ma możliwość zgłoszenia propozycji uzupełniającej zbiory Biblioteki. Do dyspozycji czytelników jest wypożyczalnia z otwartym dostępem do księgozbioru oraz czytelnia. Student ma dostęp do elektronicznych baz danych w tym bazy prawniczej Legalis, Wirtualnej Biblioteki Nauki, czytelnia IBUK Libra. Pracę wspomaga system biblioteczny Sowa Marc21.

Na stronie www Uczelni znajduje się witryna Biblioteki m.in. z linkami do serwisów internetowych, katalogów innych bibliotek, encyklopedii ogólnych i branżowych, bibliotek cyfrowych (np. Cyfrowa Biblioteka Instytutu Wzornictwa), baz danych. Biblioteka WSUS abonuje dostęp on-line do bazy pełnotekstowej EBSCO, co umożliwia korzystanie z Academic Search Complete, Business Source Complete, Regional Business News, Master File Premier, Newspaper Source i in.

Na podstawie zawartych umów z innymi instytucjami studenci uczelni mogą korzystać ze zbiorów Biblioteki Kórnickiej PAN, Biblioteki Uniwersyteckiej UAM, Biblioteki Raczyńskich. Dyrektor Biblioteki prowadzi dla studentów zajęcia z przysposobienia bibliotecznego. Biblioteka w pełni zabezpiecza dostępność dla osób z niepełnosprawnościami.

Zalecenia dotyczące kryterium 5 wymienione w uchwale Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę (jeśli dotyczy)

- nie dotyczy

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 5

Kryterium spełnione

Uzasadnienie

Uczelnia posiada własną bazę dydaktyczną. Liczebność i wielkość sal dydaktycznych są właściwe w kontekście potrzeb kształcenia na wizytowanym kierunku. Uczelnia zapewnia studentom na wizytowanym kierunku bazę dydaktyczną dobrze dostosowaną pod względem infrastrukturalnym, technicznym i informatycznym do potrzeb uczenia się. Dotyczy to także infrastruktury wykorzystywanej w kształceniu na odległość. Zasoby biblioteki (zarówno tradycyjne, jak i cyfrowe) są wystarczająco liczne a dostępność zasobów adekwatna do potrzeb. Budynki Uczelni są dostosowane do potrzeb osób z niepełnosprawnościami oraz zgodne z wymogami BHP. Infrastruktura podlega przeglądom z uwzględnieniem opinii kadry dydaktycznej oraz w formie niesformalizowanej przez studentów i jest sukcesywnie udoskonalana.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

-

Rekomendacje

Rekomenduje się weryfikację materiałów dydaktycznych umieszczanych na wykorzystywanej platformie Moodle.

Zalecenia

-

Kryterium 6. Współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym w konstruowaniu, realizacji i doskonaleniu programu studiów oraz jej wpływ na rozwój kierunku

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 6

Uczelnia prowadzi współpracę z otoczeniem społeczno-gospodarczym w konstruowaniu, realizacji i doskonaleniu programu studiów. Zasady tej współpracy określa polityka jakości kształcenia. Proces doskonalenia programu studiów we współpracy z przedstawicielami otoczenia społeczno-gospodarczego prowadzony jest w ramach działalności Rady Przedsiębiorczości i Nauki, złożonej z przedstawicieli otoczenia społeczno-gospodarczego. Rada jest ciałem doradczym właściwym dla całej uczelni. W swoich działaniach nie skupia się konkretnie nad kwestią kształcenia na ocenianych studiach. Reprezentanci interesariuszy zewnętrznych wchodzi też w skład Wydziałowej Komisji ds. Zapewnienia Jakości Kształcenia. Dla przedstawicieli zawodów prawniczych przewidziano jedno miejsce w składzie Komisji. Na posiedzeniach Komisji formułowane są wnioski do procesu kształcenia.

Uczelnia przedstawiła listę instytucji z którymi stale współpracuje na polu doskonalenia programu studiów. Na liście tej znalazły się takie podmioty jak: ZAiKS, MPGM sp. z o.o., ZM GOAP, Wojewódzki Urząd Pracy w Poznaniu, Instytut Włókien Naturalnych i Roślin Zielarskich, Fundacja Inicjatyw Społecznych Mili Ludzie. Nie są to podmioty, których działalność polega ściśle na stosowaniu lub stanowieniu prawa. Na liście tej brakuje instytucji wymiaru sprawiedliwości o charakterze publicznym tj. sądy i prokuratury oraz prywatnym tj. kancelarie prawne, notarialne, komornicze.

Uczelnia deklaruje, iż uwagi i opinie zgłaszane przez interesariuszy zewnętrznych, z którymi nawiązano współpracę są analizowane przez władze Uczelni i brane pod uwagę przy projektowaniu zmian programu studiów. Uczelnia wskazała jednak tylko jeden przykład skuteczności współpracy z przedstawicielami interesariuszy zewnętrznych w postaci zmiany w programie studiów polegającej na dodaniu do programu przedmiotu zajęć dotyczących redagowania wewnętrznych aktów prawnych.

Współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym owocuje na polu obsady zajęć dydaktycznych i modyfikacji treści kształcenia wprowadzonych przez nauczycieli akademickich posiadających doświadczenie zawodowe. Przedstawiciele interesariuszy zewnętrznych są angażowani w prowadzenie zajęć na ocenianym kierunku studiów.

Innym wymiarem współdziałania z partnerami instytucjonalnymi są projekty realizowane we współpracy z otoczeniem społeczno-gospodarczym. Jako przykłady Uczelnia wskazała coroczną wizytę studentów w Areszcie Śledczym, udział studentów w rozprawach sądowych oraz organizację wykładu pt. "Konopie medyczne - Legislacja, praktyka, zastosowanie w medycynie" we współpracy z Instytutem Włókien Naturalnych i Roślin Zielarskich Państwowego Instytut Badawczy.

Na spotkaniu przedstawicieli otoczenia społeczno-gospodarczego z zespołem oceniającym obecne były cztery osoby reprezentujące następujące instytucje: Związek Międzygminny GOAP, Wielkopolski Związek Pracodawców, Miejskie Przedsiębiorstwo Gospodarki Mieszkaniowej w Poznaniu oraz Wojewódzki Urząd Pracy w Poznaniu. Na spotkaniu nie był obecny przedstawiciel otoczenia społeczno-gospodarczego wchodzący w skład Wydziałowej Komisji ds. Jakości Kształcenia. Spotkanie pozwoliło na pozyskanie obiektywnych opinii na temat dobrej jakości współpracy Uczelni z interesariuszami zewnętrznymi. Spotkanie nie pozwoliło na pozyskanie informacji dotyczących wpływu interesariuszy na doskonalenie programu studiów.

Uczelnia korzysta z wyników monitorowania losów zawodowych absolwentów ELA. Uczelnia prowadzi także własne badania losów zawodowych absolwentów w ramach ugruntowanego już systemu. Badanie przeprowadzane jest w cyklach po 2 i 5 latach od ukończenia studiów. Celem badań jest pozyskanie informacji na temat tego, jak absolwenci Uczelni oceniają studia, w jaki sposób ukończone studia wpływają na ich sytuację zawodową oraz w jaki sposób studia przygotowują ich do pracy. Badania losów zawodowych absolwentów powinny zostać wykorzystane do diagnozowania luk kompetencyjnych. Jednakże, sposób w jaki podsumowywane są wyniki monitorowania nie daje Uczelni podstaw do wyciągnięcia wniosków dotyczących sposobu prowadzenia kształcenia. Uczelnia nie wskazała przykładów zmian w programie studiów, które spowodowane zostały w związku z opiniami absolwentów.

Uczelnia nie prowadzi i nie dokumentuje cyklicznych przeglądów współpracy z otoczeniem społeczno-gospodarczym, w zakresie oceny poprawności doboru instytucji współpracujących, skuteczności form współpracy i wpływu jej rezultatów na program studiów i doskonalenie jego realizacji, co uniemożliwia jej podsumowanie dotychczasowych dokonań.

Zalecenia dotyczące kryterium 6 wymienione w uchwale Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę (jeśli dotyczy)

- nie dotyczy

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 6

Kryterium spełnione

Uzasadnienie

Rodzaj, zakres i zasięg działalności instytucji otoczenia społeczno-gospodarczego, w tym pracodawców, z którymi Uczelnia stale współpracuje w zakresie projektowania i realizacji programu studiów, nie jest w pełni zgodny z dyscypliną, do której kierunek jest przyporządkowany, koncepcją i celami kształcenia oraz wyzwaniem zawodowego rynku pracy właściwego dla kierunku. Współpraca z instytucjami otoczenia społeczno-gospodarczego jest prowadzona systematycznie i przybiera formy adekwatne do celów kształcenia i potrzeb wynikających z realizacji programu studiów i osiągania przez studentów efektów uczenia się. Okresowe przeglądy współpracy z otoczeniem społeczno-gospodarczym w odniesieniu do programu studiów, obejmujące ocenę poprawności doboru instytucji współpracujących, skuteczności form współpracy i wpływu jej rezultatów na program studiów i doskonalenie jego realizacji, osiąganie przez studentów efektów uczenia się nie są prowadzone. Uczelnia nie podsumowuje sposobu realizacji przyjętych celów na płaszczyźnie współpracy z otoczeniem społeczno-gospodarczym, co negatywnie wpływa na skuteczność podejmowanych działań doskonalących. Rodzaj, zakres i zasięg działalności instytucji otoczenia społeczno-gospodarczego, w tym pracodawców, z którymi Uczelnia stale współpracuje w zakresie projektowania i realizacji programu studiów, koncepcją i celami kształcenia oraz wyzwaniem zawodowego rynku pracy właściwego dla kierunku. Współpraca z instytucjami otoczenia społeczno-gospodarczego jest prowadzona systematycznie i przybiera formy adekwatne do celów kształcenia i potrzeb wynikających z realizacji programu studiów i osiągania przez studentów efektów uczenia się.

Okresowe przeglądy współpracy z otoczeniem społeczno-gospodarczym w odniesieniu do programu studiów, obejmujące ocenę poprawności doboru instytucji współpracujących, skuteczności form współpracy i wpływu jej rezultatów na program studiów i doskonalenie jego realizacji, osiąganie przez studentów efektów uczenia się nie są prowadzone. Uczelnia nie podsumowuje sposobu realizacji przyjętych celów na płaszczyźnie współpracy z otoczeniem społeczno-gospodarczym, co negatywnie wpływa na skuteczność podejmowanych działań doskonalących.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

-

Rekomendacje

1. Rekomenduje się poszerzenie grona instytucji współpracujących o instytucje wymiaru sprawiedliwości o charakterze publicznym tj. sądy i prokuratury oraz prywatny tj. kancelarie prawne, notarialne, komornicze.

2. Rekomenduje się wprowadzenie zmiany we sposobie własnego monitorowania losów zawodowych absolwentów w taki sposób, aby jego wyniki mogły zawierały wnioski, które mogą mieć przełożenie na doskonalenie programu studiów.
3. Rekomenduje się rozpoczęcie współpracy z absolwentami ocenianych studiów celem pozyskiwania opinii na temat możliwości doskonalenia programu studiów.
4. Rekomenduje się rozpoczęcie prowadzenia i dokumentacji cyklicznych przeglądów współpracy z otoczeniem społeczno-gospodarczym, w zakresie oceny poprawności doboru instytucji współpracujących, skuteczności form współpracy i wpływu jej rezultatów na program studiów i doskonalenie jego realizacji.

Zalecenia

-

Kryterium 7. Warunki i sposoby podnoszenia stopnia umiędzynarodowienia procesu kształcenia na kierunku

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 7

Rodzaj, zakres i zasięg umiędzynarodowienia procesu kształcenia na kierunku prawo w Wyższej Szkole Umiejętności Społecznych w Poznaniu są zgodne z koncepcją i celami kształcenia. Internacjonalizacja dostosowana jest do specyfiki kierunku. Kształcenie opiera się głównie o zakres prawa krajowego, na kierunku prowadzone są elementy dydaktyki w językach obcych, np. dotyczące prawa Unii Europejskiej.

Na kierunku stwarzane są możliwości rozwoju międzynarodowej aktywności nauczycieli akademickich i studentów, w tym warunki do mobilności wirtualnej nauczycieli akademickich i studentów. Zajęcia prowadzą wykładowcy z zagranicy, np. z Turcji, którzy przybywają na kierunek w celu prowadzenia wykładów gościnnych. Uczelnia zawarła stosowne umowy w ramach programu Erasmus +, głównie z krajami Europy południowej, które otwierają studentom możliwość mobilności akademickiej. Zwraca jednak uwagę niewielki odsetek kadry i studentów korzystających z tej formy mobilności, dlatego rekomenduje się podjęcie działań, które będą sprzyjać większej internacjonalizacji kadry i studentów.

Uczelnia w sposób ciągły monitoruje proces umiędzynarodowienia, za który odpowiedzialny jest Pełnomocnik Rektora ds. umiędzynarodowienia oraz Zespół ds. oceny stopnia umiędzynarodowienia kształcenia i aktywności międzynarodowej kadry i studentów, którego efekty pracy odzwierciedlone są w odpowiednich raportach.

Zalecenia dotyczące kryterium 7 wymienione w uchwale Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę (jeśli dotyczy)

- nie dotyczy

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 7

Kryterium spełnione

Uzasadnienie

Na kierunku prawo w Wyższej Szkole Umiejętności Społecznych w Poznaniu prowadzone są działania mające na celu wzrost zakresu i zasięgu umiędzynarodowienia. Są one zgodne z koncepcją i celami kształcenia. Podpisana jest wystarczająca liczba umów w ramach programu Erasmus+ zarówno obejmujących kadre akademicką jak i studentów. Prowadzona jest ocena stopnia umiędzynarodowienia kształcenia i jej wyniki są implementowane na kierunku.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

-

Rekomendacje

Rekomenduje się podjęcie działań, które będą sprzyjać większemu odsetkowi kadry i studentów aktywnie uczestniczących w internacjonalizacji.

Zalecenia

-

Kryterium 8. Wsparcie studentów w uczeniu się, rozwoju społecznym, naukowym lub zawodowym i wejściu na rynek pracy oraz rozwój i doskonalenie form wsparcia

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 8

Wsparcie studentów w procesie uczenia się jest prowadzone systematycznie i ma charakter stały, przybiera podstawowe formy adekwatne do celów kształcenia i potrzeb wynikających z realizacji programu studiów oraz osiągania przez studentów efektów uczenia się i przygotowania do wejścia na rynek pracy.

Wsparcie studentów ma charakter materialny, merytoryczny i organizacyjny, jednakże zapewnione jest w dużej mierze nieformalnie przez pracowników administracji i nauczycieli akademickich. W przypadku ocenianego kierunku nieformalne wsparcie jest efektywne ze względu na niską liczbę studentów. W przypadku większej liczby studentów, nieformalny system wsparcia może być niewydolny.

W zakresie wsparcia materialnego, studenci mogą otrzymać podstawowe wsparcie wynikające z regulacji nadrzędnych w ramach stypendium rektora, stypendium dla osób z niepełnosprawnościami, stypendium socjalne i stypendium Ministra. Są to jedyne formy materialnego wsparcia studentów. Głównym elementem wsparcia studentów jest wsparcie ich w przygotowaniu do prowadzenia działalności zawodowej. Studenci otrzymują wsparcie przy poszukiwaniu miejsc odbywania praktyk studenckich. Uczelnia prowadzi Biuro Karier i Praktyk, które pomaga w tym zakresie oraz organizuje inne wydarzenia szkoleniowe, edukacyjne i networkingowe (Targi pracy), które mogą pomóc w aktywizacji zawodowej. Warto podkreślić, że kształcenie w ramach kierunku prowadzone jest z nastawieniem na elementy praktyczne. Ponadto, większość studentów ocenianego kierunku podejmuje prace zawodową podczas studiów.

Studenci wybitni, są wspierani poprzez podstawowe instrumenty wsparcia takie jak stypendium rektora, indywidualną organizację studiów, a także są zachęceni do publikowania artykułów naukowych i mają możliwość indywidualnej współpracy z nauczycielami akademickimi. Istotnym problemem studentów wybitnych może być brak możliwości realnego wyboru przedmiotów do wyboru zgodnie ze

swoimi zainteresowaniami. Ze względu na małą liczbę studentów, przedmioty do wyboru uruchamiane są na podstawie większościowej decyzji grupy, a możliwość wyboru jest ograniczona do wyboru modułów składających się z wielu przedmiotów, a nie wyboru każdorazowo między pojedynczymi przedmiotami. W tym zakresie została sformułowana rekomendacja w dalszej części raportu.

Wsparcie uczelni uwzględnia różnorodne formy aktywności studentów m.in. organizowane są spotkania w zakresie mobilności międzynarodowej (Erasmus+) oraz Uczelnia próbuje zachęcać studentów do dodatkowej aktywności (publikacje w czasopiśmie naukowym WSUS). Mimo próby zmotywowania studentów do wyjazdów zagranicznych, żaden student ocenianego kierunku nie korzysta z programów zagranicznych. Może mieć o związek z zaangażowaniem studentów w aktywność zawodową, co zdaje się być powszechnym zjawiskiem w przypadku studentów ocenianego kierunku.

Wsparcie administracyjne jest dostosowane do potrzeb różnych grup odbiorców, w tym szczególnie studentów niestacjonarnych i pracujących zawodowo. Co do zasady, uczelnia oferuje wsparcie wszelkim grupom odbiorców, poprzez realizację przepisów Ustawy o możliwości uzyskania urlopu od zajęć, Indywidualnego Toku Zajęć (wsparcie organizacyjne) czy też świadczenia socjalnego lub stypendium dla osób z niepełnosprawnościami (wsparcie materialne). W Uczelni funkcjonuje Pełnomocnik Rektora ds. osób z niepełnosprawnościami. Infrastruktura Uczelni jest częściowo dostosowana do potrzeb osób z niepełnosprawnościami, ponieważ infrastruktura jest częściowo dostosowana do potrzeb osób z niepełnosprawnością wzrokową.

W ramach wsparcia studentów w procesie uczenia się, istnieje procedura składania skarg i wniosków do Dziekana Wydziału, która uwzględnia odwołanie do wyższej instancji. Ponadto, studenci mogą nieformalnie zgłaszać skargi i nieprawidłowości np. za pośrednictwem przedstawicieli samorządu studenckiego. Regulamin studiów przewiduje możliwość wnioskowania za pośrednictwem samorządu studenckiego w indywidualnej sprawie studenta. Występuje również fizyczna „skrzynka na skargi i wnioski”, gdzie studenci mogą składać skargi w sposób anonimowy. Alternatywnie, studenci mogą zgłaszać swoje problemy przez starostów roku, którzy są w stałym kontakcie z prowadzącymi i administracją.

Uczelnia organizuje dla wszystkich studentów pierwszego roku spotkanie w zakresie BHP, przeciwdziałaniu dyskryminacji i przemocy oraz reagowaniu w przypadku wystąpienia zagrożenia lub innych negatywnych zjawisk. W ramach Uczelni funkcjonuje również Wewnętrzna polityka antymobbingowa i antydyskryminacyjna określająca m.in. rolę Pełnomocnika Rektora ds. przeciwdziałania mobbinowi i dyskryminacji oraz Komisji Antymobbingowej i Antydyskryminacyjnej, które są kluczowymi organami w procesie rozwiązywania sytuacji konfliktowych.

Stosowane są podstawowe metody motywowania studentów do osiągania wysokich wyników uczenia się, które mają postać materialną i wynikają z aktów nadrzędnych (stypendium Rektora, stypendium Ministra). Uczelnia nie przyznaje żadnych innych świadczeń o charakterze motywującym (w przeciwieństwie do deklaracji z Raportu Samooceny). Studenci są motywowani głównie do podejmowania aktywności zawodowej i w tym zakresie są także wspierani.

W ramach ocenianego kierunku, kadra wspierająca proces nauczania i uczenia się odpowiada w pełni potrzebom studenckim. Przede wszystkim pracownicy administracji pełnią kluczową rolę we wsparciu studentów. Studenci są na bieżąco informowani o wszelkich istotnych sprawach, w razie wątpliwości mają możliwość konsultacji swoich wątpliwości. Ponadto, pracownicy administracyjni są zaangażowani w ten proces wykraczając poza powierzone im zadania. Pracownicy dziekanatu pełnią też funkcję opiekuna roku danego kierunku studiów. Studenci także mają do dyspozycji nauczycieli akademickich,

pełnionych funkcje: Dziekana Wydziału, Pełnomocnika Rektora ds. osób z niepełnosprawnościami oraz eksperta ds. praktyk studenckich.

Uczelnia wspiera materialnie i pozamaterialnie samorząd studencki, który ma zagwarantowane środki w budżecie uczelni oraz ma możliwość wnioskowania o dofinansowanie różnych inicjatyw studenckich, także innych organizacji. Jednakże, samorząd studencki nie korzysta z tych możliwości i jego działalność jest ograniczona do podstawowych obowiązków wynikających z Ustawy, takich jak opiniowanie różnych zmian i aktów prawnych oraz uczestnictwo w gremiach kolegialnych Uczelni. Studenci mają zapewnioną możliwość zaangażowania się w kształtowanie procesu uczenia się w Uczelni, ale nie wykorzystują tej możliwości. Zespół oceniający sformułował rekomendację w zakresie zachęcania studentów do angażowania się w działalność organizacji studenckich.

System wsparcia studentów w procesie uczenia się jest okresowo monitorowany przy udziale studentów w formie przeprowadzania ankiet studenckich, w których studenci oceniają prowadzących zajęcia dydaktyczne i jakość zajęć, a przy okazji w ankiecie znajduje się pytanie podzielone na 5 kategorii możliwych do oceny w skali od 1 do 5, odnoszące się do kwestii szeroko rozumianego zadowolenia studentów z: wykorzystania infrastruktury; używania dostępnych oprogramowań podczas zajęć; wykorzystywania narzędzi kształcenia zdalnego; wsparcia materialnego; obsługi administracyjnej.

Ankiety są nieobowiązkowe i wypełniane są przez średnio 61% studentów, jednak nominalnie jest to średnio 8 osób na danym roku studiów, co wynika z małej liczby studentów kierunku prawo podejmujących kształcenie w WSUS. Ogólne pytanie o satysfakcję studentów w zakresie wyżej wspomnianych obszarów nie stanowi dokładnego źródła informacji, które pozwala na identyfikację ewentualnych uchybień w jakości wsparcia studentów. Segment pytań o satysfakcję studentów zdaje się być wprost dodany do ankiety tak, aby spełniać standard jakości kształcenia PKA 8.2a, przy czym forma ankiety (badanie ilościowe), jest niedopasowana do specyfiki ocenianego kierunku studiów, gdzie liczba studentów w grupie jest mała.

W ramach ankiety studenci mają możliwość otwartej odpowiedzi na dowolny temat, jednak przy tak małej liczbie (nominalnie) wypełnionych ankiet, nie jest możliwe uzyskanie pełnego obrazu w zakresie wszystkich obszarów systemu wsparcia studentów. Anonimowa otwarta wypowiedź jednego studenta, który w niektórych przypadkach stanowi ponad 10% studentów danego rocznika może nie odzwierciedlać realnych potrzeb studentów. Została sformułowana rekomendacja w powyższym zakresie.

Wspomniane okresowe badania potwierdzają systematyczne przeglądy systemu wsparcia studentów, jednak są one realizowane na dość wysokim stopniu ogólności. Pozyskane informacje w ramach badań są analizowane również w sposób ogólny. Teoretycznie w ramach Wydziału funkcjonuje Wydziałowa Komisja ds. Jakości Kształcenia, która zgodnie z polityką jakości kształcenia przyjętą przez WSUS m.in. analizuje wyniki ankiet. Jednakże, wspomniana analiza nie powinna sprowadzać się jedynie do opracowania o charakterze statystycznym w zakresie monitorowania systemu wsparcia studentów. Nie dostarczono protokołów z posiedzeń Komisji ds. jakości kształcenia ani opracowanych propozycji działań mających na celu podnoszenie jakości kształcenia w ramach Wydziału i Uczelni.

Studenci nie są sprowadzeni jedynie do roli osób dostarczających dane wypełniając ankiety, ale także mają swoich przedstawicieli w gremiach kolegialnych Uczelni, w tym w Wydziałowej Komisji ds. Jakości Kształcenia. Obecność studentów we wspomnianych gremiach wynika z przepisów aktu nadrzędnego jakim jest Ustawa Prawo o szkolnictwie wyższym i w tym zakresie nie stwierdzono uchybień formalnych. Studenci są wskazywani przez samorząd studencki, ale w rzeczywistości studenci uczestniczą pasywnie

poprzez formalne opiniowanie lub uzgadnianie wszelkich zmian w Uczelni, które takich opinii wymagają, ale studenci nie uczestniczą przy roboczym aspekcie tworzenia pewnych dokumentów, analiz, czy mimo uczestniczenia w posiedzeniach zespołów, do których należą. Brak zaangażowania aktywnego studentów nie musi wynikać z braku zachęty ze strony uczelni, ale także ze stosunkowo małej liczby studentów zaangażowanych w organizacje studenckie. Została sformułowana rekomendacja w tym zakresie.

Poza ewaluacją wsparcia studentów w procesie uczenia się o charakterze formalnym, Uczelnia przede wszystkim prowadzi taką ewaluację nieformalnie, poprzez indywidualne lub grupowe rozmowy ze studentami. Dziekan Wydziału i osoby funkcyjne są w kontakcie z przedstawicielami studentów w samorządzie studenckim, pracownicy administracji również i nieformalnie zdobywają informacje o zadowoleniu studentów. Jednocześnie nie stwierdzono, aby te informacje były przedmiotem dyskusji Komisji ds. jakości, która prawdopodobnie funkcjonuje przez krótki okres.

Warto zaznaczyć, że stwierdzono proces wewnętrznej ewaluacji jakości kształcenia pod kątem prowadzenia zajęć dydaktycznych, jednak pewne uchybienia występują w zakresie ewaluacji systemu wsparcia studentów.

Zalecenia dotyczące kryterium 8 wymienione w uchwale Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę (jeśli dotyczy)

- nie dotyczy

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 8

Kryterium spełnione

Uzasadnienie

Wsparcie studentów w procesie uczenia się jest prowadzone systematycznie i ma charakter stały, przybiera podstawowe formy adekwatne do celów kształcenia i potrzeb wynikających z realizacji programu studiów oraz osiągania przez studentów efektów uczenia się i przygotowania do wejścia na rynek pracy. Uczelnia zapewnia podstawowe wsparcie studentów o charakterze materialnym, organizacyjnym i merytorycznym. Pracownicy administracji i nauczyciele akademicy wspierają studentów nieformalnie, i są z nimi w bieżącym kontakcie. Uczelnia zapewnia silne podstawy przygotowujące studentów do wejścia na rynek pracy i stwarza warunki, do podejmowania aktywności zawodowej już podczas kształcenia. Samorząd studencki i organizacje studenckie nie wykorzystują wszystkich form wsparcia oferowanych przez Uczelnię. Głównym problemem z jakim musi zmierzyć się Uczelnia jest wdrożenie przyjętej polityki jakości kształcenia m.in. w zakresie działalności Wydziałowej Komisji ds. Jakości Kształcenia obejmującej ewaluację systemu wsparcia studentów w procesie uczenia się.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

-

Rekomendacje

1. Rekomenduje się motywowanie studentów do zaangażowania się w organizacje studenckie oraz wskazanie studentom możliwości korzystania ze środków uczelni w celu organizacji wydarzeń lub wspierania innych inicjatyw studenckich.
2. Rekomenduje się uszczegółowienie pytań ankietowych w zakresie satysfakcji studentów.
3. Rekomenduje się faktyczne wdrożenie zapisów polityki jakości kształcenia przyjętej przez WSUS w szczególności w zakresie monitorowania systemu wsparcia studentów, analizy wyników wspomnianego monitoringu oraz przedstawiania propozycji działań mających na celu doskonalenie systemu wsparcia studentów przez właściwe organy.
4. Rekomenduje się zastosowanie innych form badania systemu wsparcia i satysfakcji studentów.
5. Rekomenduje się umożliwienie studentom podejmowania wyboru pojedynczych przedmiotów do wyboru zamiast modułów ograniczających wybór.

Zalecenia

-

Kryterium 9. Publiczny dostęp do informacji o programie studiów, warunkach jego realizacji i osiągniętych rezultatach

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 9

W Wyższej Szkole Umiejętności Społecznych w Poznaniu w odniesieniu do kierunku prawo zapewnia się publiczny dostęp do informacji o programie studiów, warunkach jego realizacji i osiągniętych rezultatach. Dostęp jest zapewniony poprzez stronę internetową uczelni, Biuletyn Informacji Publicznej oraz tablice ogłoszeń znajdujące się w budynku Uczelni.

Strona internetowa Uczelni prowadzona jest w sposób uwzględniający wymagania dostosowania do potrzeb osób z niepełnosprawnościami. Zapewnia ona dostęp do informacji kandydatowi na studia tj. opisów oferowanych kierunków i zakresów studiów, zasad rekrutacji, opłat za studia, regulaminu studiów, uchwał rekrutacyjnych itp. Na stronie znajduje się także zakładka „Aktualności”, gdzie student, kandydat czy inna osoba zainteresowana może odnaleźć informacje o bieżącej działalności Uczelni/Wydziału (sukcesach studentów i wykładowców, konferencjach, spotkaniach, inicjatywach).

W powiązaniu z informacjami znajdującymi się w BIP-ie oraz na stronach i podstronach uczelni zasadna jest konkluzja, że informacja jest dostępna dla jak najszerszego grona odbiorców, w sposób gwarantujący łatwość zapoznania się z nią, bez ograniczeń związanych z miejscem, czasem, używanym przez odbiorców sprzętem i oprogramowaniem, w sposób umożliwiający nieskrępowane korzystanie przez osoby z niepełnosprawnością. Informacja obejmuje: cel kształcenia, kompetencje oczekiwane od kandydatów, warunki przyjęcia na studia i kryteria kwalifikacji kandydatów, terminarz procesu przyjęć na studia, program studiów, w tym efekty uczenia się, opis procesu nauczania i uczenia się oraz jego organizacji, charakterystykę systemu weryfikacji i oceniania efektów uczenia się, w tym uznawania efektów uczenia się uzyskanych w systemie szkolnictwa wyższego oraz zasad dyplomowania, przyznawane kwalifikacje i tytuły zawodowe, charakterystykę warunków studiowania i wsparcia w procesie uczenia się.

Informacje zawarte w powyższych miejscach są stale monitorowane i na bieżąco uaktualniane pod kątem potrzeb i wymagań kandydatów na studia, studentów i pracodawców. Wyniki monitorowania są wykorzystywane do doskonalenia dostępności i jakości informacji o studiach.

Zalecenia dotyczące kryterium 9 wymienione w uchwale Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę (jeśli dotyczy)

- nie dotyczy

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 9

Kryterium spełnione

Uzasadnienie

Na kierunku prawo w Wyższej Szkole Umiejętności Społecznych w Poznaniu informacja o studiach jest dostępna publicznie dla jak najszerszego grona odbiorców, w sposób gwarantujący łatwość zapoznania się z nią, bez ograniczeń związanych z miejscem, czasem, używanym przez odbiorców sprzętem i oprogramowaniem, w sposób umożliwiający nieskrępowane korzystanie przez osoby z niepełnosprawnością. Zgodnie z obowiązującymi przepisami informacje umieszczane są w Biuletynie Informacji Publicznej, a także na stronach internetowych wydziału i uczelni oraz specjalnie dedykowanych serwisach dla kandydatów. Dostępność i aktualność informacji są badane regularnie, a wyniki przeprowadzonej oceny wykorzystywane są do doskonalenia procedur upowszechniania informacji.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

-

Rekomendacje

-

Zalecenia

-

Kryterium 10. Polityka jakości, projektowanie, zatwierdzanie, monitorowanie, przegląd i doskonalenie programu studiów

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 10

Polityka jakości na wizytowanym kierunku prowadzona jest w oparciu o właściwe przepisy powszechnie obowiązujące oraz wewnętrzne regulacje. Polityka jakości określona została w uchwale Senatu „Wewnętrzny system zapewnienia jakości kształcenia” umieszczonej m. in. na stronach internetowych uczelni. Przyjęte zasady przewidują funkcjonowanie w strukturach Uczelni dwupoziomowego nadzoru nad jakością kształcenia. Zarządzeniem Rektora powołany został pełnomocnik ds. jakości i kierowana przez niego Międzywydziałowa Komisja ds. Zapewnienia Jakości Kształcenia, w skład której wchodzi dziekani i prodekanowie Wydziałów funkcjonujących w Szkole, po jednym wykładowcy każdego z czterech prowadzonych kierunków, po jednym reprezentancie studentów z poszczególnych Wydziałów, pełnomocnik Rektora ds. kontaktów międzynarodowych, uczelniany kierownik toku studiów oraz reprezentant interesariuszy zewnętrznych – dyrektor jednej z jednostek gospodarczych współpracujących z uczelnią. Komisja na ciekwartalnych posiedzeniach

dokonuje analizy procesu kształcenia, dziekani przedstawiają wybrane zagadnienia z zakresu swojego obszaru kształcenia, omawiane są sprawy zgłaszane przez członków Komisji (zarówno interesariuszy wewnętrznych – wykładowców i studentów, jak i reprezentanta otoczenia społeczno-gospodarczego), przedstawiane są propozycje postulowanych przez środowisko zmian programu kształcenia, uregulowań formalno-prawnych wewnątrz uczelni. Komisja Międzywydziałowa przyjmuje informacje o działaniach swoich odpowiedników na poziomie Wydziałów, udziela też wytycznych do ich działania, zaś przewodniczący Komisji Międzywydziałowej uczestniczy w spotkaniach tych komisji. Posiedzenia Komisji Międzywydziałowej są protokołowane. Dokumentacja jest składana u przewodniczącego. Raz do roku przewodniczący Komisji (pełnomocnik Rektora ds. zapewnienia jakości kształcenia) składa sprawozdanie z jej pracy na ręce Rektora.

Kolejne elementy uczelnianej polityki jakości funkcjonują na poziomie kierunku. Kierunek prawo znajduje się w strukturze Wydziału Prawa i Komunikacji Społecznej. Wydziałem kierują dziekan i prodziekan. Zgodnie ze Statutem Uczelni na Wydziale jest powołana Rada Wydziału, w skład której wchodzi etatowi wykładowcy w stopniu naukowym co najmniej doktora, a której kompetencją jest m. in. opiniowanie planów kształcenia na kierunkach. Na kierunku funkcjonuje Wydziałowa Komisja ds. Zapewnienia Jakości Kształcenia, którą kieruje dziekan, a w jej składzie znajdują się: prodziekan, po trzech przedstawicieli wykładowców i po jednym studentie z każdego kierunku oraz po jednym reprezentancie środowisk zawodowych z obszaru dziennikarstwa i komunikacji społecznej oraz prawa. Interesariuszem zewnętrznym z obszaru ocenianego kierunku jest doktor prawa, zawodowo kierujący jednostką gospodarczą.

Ze względu na strukturę Wydziału reprezentanci każdego kierunku stanowią odrębne zespoły kierunkowe. Spotkania zespołów zwoływane są przez dziekana. Wszystkie działania z obszaru jakości są dokumentowane. Dokumentacja znajduje się u Dziekana Wydziału. Działania podejmowane w zakresie kontroli jakości kształcenia na kierunku prawo obejmują: ewaluację programów uczenia, badanie zgodności sylabusów z kierunkowymi efektami uczenia się i zasadami przyznawania punktów ECTS, hospitacje zajęć prowadzone przez dziekana i prodziekana, ocenę wykładowców przez studentów poprzez anonimowe ankiety sporządzane po zakończeniu zajęć z danym wykładowcą (obowiązuje Regulamin oceny ankietowej).

Kierunkowy zespół ds. jakości kształcenia przedstawia swoje wnioski i propozycje dziekanowi ewentualnie Radzie Wydziału lub – poprzez dziekana – Międzywydziałowej Komisji ds. Zapewnienia Jakości Kształcenia w celu zaproponowania rozwiązań dla wszystkich kierunków. Propozycje i wnioski Komisji Międzywydziałowej w postaci projektów zarządzeń odnoszących się do sfery polityki jakości trafiają do Rektora, który wydaje stosowne zarządzenie lub - w razie istnienia wymogów wynikających ze Statutu Uczelni - kieruje je do akceptacji przez Senat.

W uczelni zarządzeniem Rektora, potwierdzonym uchwałą Senatu, wprowadzono Regulamin oceniania kadry dydaktycznej i wzór ankiety - wypełnianej częściowo przez zainteresowanego, a częściowo przez dziekana w oparciu o wyniki hospitacji, opinie studentów i spostrzeżenia własne. Ostateczna opinia dziekana jest konsultowana z właściwym zespołem ds. jakości kształcenia. Od oceny zainteresowany ma prawo odwołać się do Rektora. Negatywny wynik takiej oceny może stanowić podstawę do rezygnacji ze współpracy z takim wykładowcą. Materiał oceny dołączany jest do akt osobowych pracownika. Do końca roku akademickiego 2022/23 oceniono w tym trybie wszystkich wykładowców etatowych na omawianym kierunku.

Istnieje możliwość złożenia anonimowych ankiet przez absolwentów uczelni. Ankietowani mają możliwość ocenienia programu studiów i innych aspektów rzeczywistości uczelnianej (pytania dotyczą m. in. jakości zajęć, dostosowania programu do wymogów rynku pracy, warunków studiowania i infrastruktury szkoły, jakości obsługi administracyjnej, zasobów bibliotecznych, przydatności uzyskanych w toku studiów efektów uczenia się w podjętej pracy zawodowej).

Jakość kształcenia na wizytowanym kierunku jest poddawana cyklicznej ocenie i weryfikacji zewnętrznej. Wnioski z systematycznej oceny programu studiów oraz wyniki zewnętrznej oceny i weryfikacji jakości kształcenia na wizytowanym kierunku wykorzystywane są w przebudowie i ulepszaniu programu studiów oraz jakości kształcenia.

Zalecenia dotyczące kryterium 10 wymienione w uchwale Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę (jeśli dotyczy)

- nie dotyczy

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 10

Kryterium spełnione

Uzasadnienie

W Uczelni funkcjonuje wyznaczony zespół osób sprawujących nadzór merytoryczny, organizacyjny i administracyjny nad wizytowanym kierunkiem. W ramach wewnętrznego systemu zapewniania jakości kształcenia określono w sposób przejrzysty kompetencje i zakres odpowiedzialności w zakresie ewaluacji i doskonalenia jakości kształcenia na ocenianym kierunku. Zatwierdzanie programu studiów i jego zmiany dokonywane są w oparciu o oficjalnie przyjęte procedury formalne. Przeprowadzana jest też systematyczna ocena programu studiów oparta o analizę danych i informacji, których zakres i źródła powstawania są adekwatne do celów i zakresu oceny (informacje zwrotne od studentów dotyczące satysfakcji z programu studiów, warunków studiowania oraz wsparcia w procesie uczenia się, informacje zwrotne od nauczycieli akademickich). W systematycznej ocenie programu studiów udział biorą interesariusze wewnętrzni oraz zewnętrzni. Przyjęcie na studia odbywa się w oparciu o formalnie przyjęte warunki i kryteria kwalifikacji kandydatów. Jakość kształcenia na wizytowanym kierunku jest poddawana cyklicznej ocenie i weryfikacji zewnętrznej. Wnioski z systematycznej oceny programu studiów oraz wyniki zewnętrznej oceny i weryfikacji jakości kształcenia na wizytowanym kierunku wykorzystywane są w przebudowie i ulepszaniu programu studiów oraz jakości kształcenia.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

-

Rekomendacje

-

Zalecenia

-